

บทที่ 4

ผลการศึกษาในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

4.1 นโยบายการบริหารงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) จัดเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ระดับมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่ การบริหารงานต้องเกี่ยวข้องกับเงินจำนวนมาก นโยบายการบริหารเงินทุนประกอบไปด้วยนโยบายที่มีความเฉพาะเจาะจงในหลายด้าน ขึ้นอยู่กับลักษณะการทำธุรกิจของสหกรณ์ว่าครอบคลุมไปยังหน่วยเศรษฐกิจอื่น ๆ มากน้อยเพียงใด นโยบายการบริหารงานของ สอ.มม. เกิดขึ้นจากการระดมความคิดของฝ่ายบริหารและจัดการเป็นสำคัญ โดยในส่วนแรกนี้จะเป็นการนำเสนอนโยบายหลักของ สอ.มม. ซึ่งถือเป็นกรอบใหญ่สำหรับทุกฝ่ายในองค์กรต้องยึดถือปฏิบัติ สามารถจำแนกออกได้เป็น 9 ประการดังนี้

1. ส่งเสริมบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดลให้เป็นสมาชิกของสหกรณ์
2. ส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก
3. จัดให้มีสวัสดิการด้านต่างๆแก่สมาชิก
4. ส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและช่วยตัวเองในหมู่สมาชิก
5. บริหารจัดการด้านการเงินและการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สมาชิกพึงพอใจและได้รับประโยชน์สูงสุด
6. ส่งเสริมสมาชิกให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการ ข้อบังคับ ระเบียบของสหกรณ์ และวิชาการอื่นๆ
7. ส่งเสริมสมาชิกจากทุกเขตเข้าร่วมเป็นกรรมการของสหกรณ์
8. ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานของสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ
9. ร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์

นโยบายดังกล่าวข้างต้นถือเป็นการแสดงจุดยืนขององค์กรว่าดำรงอยู่ภายใต้หลักการสหกรณ์สากล และแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการบริหารงาน อย่างไรก็ตาม การบริหารงานของ สอ.มม. ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 ก็ได้มีการวางแผนและกำหนดนโยบายในเชิงปฏิบัติเพิ่มเติม โดยคณะกรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงได้จัดทำแผนกลยุทธ์สำหรับการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด ในช่วง 5 ปี (2543-2547) ซึ่งประกอบไปด้วย

- วิสัยทัศน์ เราจะบริการสมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพและให้ได้รับความพึงพอใจ
- พันธกิจ
1. เป็นสหกรณ์และสถาบันการเงินที่ทันสมัย สามารถตอบสนองและให้บริการแก่สมาชิก สมาชิกสมทบ และสหกรณ์อื่นได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง โดยไม่มีการผิดผ่อนระยะเวลา
  2. เป็นสหกรณ์ที่บริหารงานโดยยึดหลักความมั่นคง มีความคล่องตัวและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสถานการณ์ภายนอกได้อย่างเหมาะสม
  3. เป็นสหกรณ์ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาขบวนการสหกรณ์ให้เกิดการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ เป็นที่ศรัทธาของสังคม
  4. เป็นสหกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาสวัสดิการให้แก่สมาชิก และเอื้ออาทรต่อชุมชนมหาวิทยาลัยมหิดลและสังคม
- นโยบาย
1. ปรับปรุงการบริการให้ทันต่อเหตุการณ์ มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้อง ถูกใจ และเหมาะสม
  2. สร้างองค์กรที่ให้ผลตอบแทนอย่างเที่ยงธรรมแก่สมาชิกทั้งผู้ถือหุ้น ผู้ฝากเงิน ผู้กู้เงิน ผู้บริหาร ผู้ดำเนินการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
  3. ส่งเสริมการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสมทบ และการมีส่วนร่วมด้วยมิตรไมตรี เมตตา และหวังดีในกันและกัน
  4. การดำเนินงานที่เน้นความมั่นคงที่ยอมรับได้ตามหลักของสถาบันการเงินและสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ดี มีมาตรฐานสูง
  5. ส่งเสริมและพัฒนาการสวัสดิการให้แก่มวลสมาชิกตามความเหมาะสม
  6. เอื้ออาทรต่อชุมชนมหาวิทยาลัยมหิดล ขบวนการสหกรณ์และสังคม
  7. มีส่วนร่วมในขบวนการสหกรณ์ที่จะผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุนให้ขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์มีการพัฒนา การเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ มีความศรัทธา มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ให้เหมาะสมกับปี ค.ศ. 2000 ไม่ว่าจะเป็นสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด ชมรมสหกรณ์ออมทรัพย์กลุ่มเสถียรภาพ เพื่อนสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งหลายที่สนับสนุนซึ่งกันและกันมานาน เต็มความสามารถและจริงใจ

จากแผนกลยุทธ์ข้างต้น สอ.มม. ได้มีการขยายความต่อถึงนโยบาย 6 ข้อดังกล่าว โดยระบุเป็นมาตรการต่างๆดังนี้

นโยบายข้อ 1 ปรับปรุงระบบการให้บริการ

- พัฒนาระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัย เหมาะสมกับขนาดขององค์กร
- พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารภายในองค์กร
- สร้างขวัญกำลังใจ เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ให้ทันต่อเหตุการณ์มากยิ่งขึ้น ให้เป็นมืออาชีพที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิก
- พัฒนา ขยาย ที่ทำการของสหกรณ์ให้เหมาะสมกับการขยายตัวของธุรกิจ
- ลดขั้นตอนการให้บริการเพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ถูกใจ โดยยึดหลัก 5 ส. และคำนึงถึงระบบความมั่นคงพร้อมๆกันไป
- ปรับโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542 ขนาดของธุรกิจและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปสู่บริการที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ปรับโครงสร้างการบริหารสินเชื่อให้เกิดการขยายบริการ โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อการเคหะ พร้อมทั้งเสริมสร้างระบบให้เกิดความมั่นคงยิ่งขึ้นให้เหมาะสมกับสถานะทางการเงิน วัตถุประสงค์การให้สินเชื่อ อันจะยังซึ่งการเสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกให้ดีขึ้น
- การสร้างระบบประกันการให้บริการที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อในปี 2545 จะได้รับมาตรฐาน ISO 9002
- ยุทธศาสตร์การเพิ่มเงินออมอย่างต่อเนื่องตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์บนพื้นฐานผลตอบแทนเงินออมที่เป็นธรรม

นโยบายข้อ 2 ส่งเสริมการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสมทบและการมีส่วนร่วม

- ปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- สื่อ
- สัมมนา/เสวนา สมาชิก กรรมการ
- ปฐมนิเทศสมาชิก
- เสริมสร้างกรรมการ (อนุกรรมการ) ทั้งจากกรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ให้ปฏิบัติงานร่วมกันตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ

- เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่มวลชนสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ มากยิ่งขึ้น รongรับการเปลี่ยนแปลง โดยคำนึงถึงฐานความรอบรู้ของมวลชนสมาชิกด้านสหกรณ์ของตนเองเป็นหลัก ก่อนที่จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ มากยิ่งขึ้นตามลำดับ

นโยบายข้อ 3 การดำเนินงานที่มั่นคงตามมาตรฐานที่ยอมรับได้

- เน้นรูปแบบการลงทุนที่มีความเสี่ยงภัยน้อย
- แสวงหาแหล่งลงทุนที่มั่นคงและได้รับผลประโยชน์ที่เป็นธรรม
- ติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างต่อเนื่อง
- พิจารณาการให้สินเชื่ออย่างรอบคอบ
- พัฒนาการตลาดเพื่อบริหารสภาพคล่องและการลงทุนให้เหมาะสมกับสภาวะตลาดการเงินในสหกรณ์ที่มีการขยายตัวมากยิ่งขึ้น
- เสริมสร้างเงินกองทุนของสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น เพื่อเตรียมการรองรับการสร้างความมั่นคง เจริญเติบโตที่มีเสถียรภาพ
- ศึกษาถึงการจะเข้าเป็นสมาชิกสถาบันประกันเงินฝาก
- ศึกษาและสร้างแนวทางการหารายได้ที่มีใช้ดอกเบียรับ (ค่าธรรมเนียมต่างๆ) ให้เหมาะสม
- เสริมสร้างความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับธุรกิจที่สำคัญภายนอก เพื่อสร้างโอกาสในการบริหารเงิน และบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายข้อ 4 ส่งเสริมและพัฒนาสวัสดิการให้แก่สมาชิก

- ขยายการให้สวัสดิการที่มีอยู่แล้วแก่สมาชิกให้ได้รับผลประโยชน์มากยิ่งขึ้น โดยถือหลักความเที่ยงธรรม
- ศึกษาและจัดตั้งกองทุนสวัสดิการให้แก่มวลชนสมาชิก เมื่อสถานการณ์ทางการเงินของประเทศดีขึ้น
- ศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการให้บริการ ทำประกันภัยรถยนต์กลุ่ม
- ศึกษาให้บริการการจ่ายเงิน ค่าสาธารณูปโภคแก่มวลชนสมาชิก

นโยบายข้อ 5 การมีส่วนร่วมในขบวนการสหกรณ์

- เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีไมตรี ความเมตตา และหวังดีในกันและกัน ในระหว่างขบวนการสหกรณ์ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์กลุ่มเสถียรภาพ ชุมชุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย สหกรณ์ออมทรัพย์ด้วยกัน

- สร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจที่ดีกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ทางราชการ โดยเคารพสิทธิ หน้าที่และหลักการของสหกรณ์สากลในอันที่จะบริหารงานให้สอดคล้องกับสภาวะโลกาภิวัตน์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542
- ถ้ามีโอกาสจะสนับสนุนให้ผู้แทนของ สอ.มม. เข้าร่วมในการบริหารงานในองค์กรของขบวนการสหกรณ์

นโยบายข้อ 6 การเอื้ออาทรต่อชุมชนมหาวิทยาลัยมหิดล ขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์ และสังคม

- สนับสนุนการดำเนินการกิจกรรมที่เหมาะสมซึ่งจัดโดยหน่วยงานในมหาวิทยาลัยมหิดล สหกรณ์ออมทรัพย์อื่นๆ และสังคม ตามลำดับความสำคัญ ก่อนหลังดังกล่าว
- ขยายทุนการศึกษาตามความเหมาะสมของเงินกองทุนให้แก่บุตรสมาชิก
- สนับสนุนทั้งด้านวิชาการ การดูงาน ให้แก่ขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์
- เป็นสถานที่ฝึกงานของสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

นอกเหนือจากนโยบายและมาตรการต่างๆข้างต้นแล้ว สอ.มม.ยังได้มีการกำหนดนโยบายสำหรับการบริหารจัดการในแต่ละส่วนของธุรกิจสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งจะทำให้เข้าใจในหลักการบริหารเงินทุนของสอ.มม.มากยิ่งขึ้น นโยบายดังกล่าวประกอบไปด้วย

นโยบายการกำหนดอัตราดอกเบี้ย (Interest rate Policy)

หากพิจารณาในมุมมองของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ แน่นนอนว่าสมาชิกทุกคนย่อมต้องการได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงที่สุดเมื่อมาออมเงิน ในขณะเดียวกัน เมื่อพวกเขาเหล่านั้นมีความจำเป็นต้องกู้เงินสหกรณ์ ก็ต้องการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่มีได้มุ่งหวังกำไรสูงสุด จึงต้องสร้างความสมดุลระหว่างความพึงพอใจของสมาชิกและสถานะภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างราบรื่น แนวคิดสำคัญที่นำมาใช้พิจารณาเพื่อกำหนดนโยบายอัตราดอกเบี้ยของ สอ.มม. มีดังต่อไปนี้

1. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสำหรับสมาชิกต้องอยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นเล็กน้อย เพื่อมิให้เกิดการไหลออกของเงินทุนไปยังแหล่งอื่นจนไม่สามารถบริหารกิจการได้ โดยกำหนดไว้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของ สอ.มม. ต้องมากกว่าสถาบันการเงินอื่นโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.25 - 0.50

2. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับสมาชิกต้องอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับลูกค้ารายย่อยของธนาคารพาณิชย์ (MRR) พอสมควร ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือสมาชิกที่มีความเดือดร้อนทางการเงินตามหลักสหกรณ์ โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ สอ.มม. จะคิดเป็นรายวัน เพื่อสร้างวินัยให้กับสมาชิกที่มาคืนเงินต้น และไม่มี การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมหากสมาชิกผิดนัดชำระหนี้แต่อย่างใด

3. มีการสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิกในการออมทรัพย์กับสหกรณ์โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเพิ่มให้กับสมาชิกที่มียอดบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์อยู่ในช่วงที่สหกรณ์กำหนด รวมไปถึงการจ่ายเงินเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่สมาชิกเมื่อถึงการจัดสรรกำไรสุทธิตอนสิ้นปี เพื่อที่สมาชิกจะได้รับประโยชน์จากการเสียดอกเบี้ยต่ำกว่าความเป็นจริง นโยบายการสร้างแรงจูงใจเช่นนี้เป็นไปเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับสถาบันการเงินอื่น อันจะช่วยป้องกันปัญหาด้านสภาพคล่องได้

4. อัตราดอกเบี้ยทั้งเงินฝากและเงินกู้จะต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้รวดเร็ว ทันต่อสภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนอยู่ตลอดเวลา โดยกำหนดให้เป็นไปตามกลไกของตลาด หากอัตราดอกเบี้ยตลาดปรับสูงขึ้น สหกรณ์ก็ควรปรับเพิ่มขึ้นด้วย หากอัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มลดต่ำลง สหกรณ์ก็ต้องสามารถปรับให้ลดลงได้ทันด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ การปรับตัวดังกล่าวต้องไม่ขัดแย้งกับนโยบายข้อ 1 และ 2 และจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนของเงินทุนสหกรณ์มากเกินไปด้วย

นโยบายการจัดสรรกำไรสุทธิ (Net Profit Allocation Policy)

เมื่อถึงวันสิ้นปีทางบัญชีและได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป แล้วปรากฏว่าสหกรณ์มีกำไรสุทธิ ที่ประชุมใหญ่ สอ.มม. จะจัดสรรเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยไม่เกินร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรข้างต้นนำมาจัดสรรได้ดังต่อไปนี้

1. เป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้วแต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคิดให้ตามส่วนแห่งระยะเวลา
2. เป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนจำนวนรวมแห่งดอกเบี้ยเงินกู้ ซึ่งสมาชิกได้ชำระแก่สหกรณ์ในระหว่างปี แต่สมาชิกที่ผิดนัดชำระเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าต้นเงินหรือดอกเบี้ยในปีใด มิให้ได้รับเงินเฉลี่ยคืนสำหรับปีนั้น
3. เป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ไม่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ
4. เป็นทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผลไม่เกินร้อยละ 2 แห่งทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ตามที่มีอยู่ในวันสิ้นปีนั้น

5. เป็นทุนสาธารณประโยชน์ไม่เกินร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ โดยให้สหกรณ์สะสมไว้สำหรับใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยทั่วไป เพื่อการศึกษาอบรมของสหกรณ์ เพื่อสาธารณประโยชน์หรือการกุศลตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

6. เป็นทุนเพื่อจัดตั้งสำนักงานหรือทุนอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สหกรณ์

7. กำไรสุทธิตัวส่วนที่เหลือ (ถ้ามี) ให้สมทบเป็นทุนสำรองทั้งสิ้น

นโยบายการจ่ายเงินปันผล (Dividend Policy)

หลังจากที่สหกรณ์จัดสรรกำไรสุทธิตามหลักกฎหมายของสหกรณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ส่วนที่เหลือจึงนำมาจัดสรรเป็นเงินปันผลให้กับสมาชิก สำหรับนโยบายปันผลของ สอ.มม. มีหลักการดังนี้

1. เปรียบเทียบอัตราเงินปันผลที่จะให้แก่สมาชิกกับอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุระหว่าง 5 – 10 ปี โดยพิจารณาว่าพันธบัตรรัฐบาลนั้นให้อัตราผลตอบแทนเท่าใด สหกรณ์ก็ควรให้เงินปันผลไม่ต่ำกว่าอัตรานั้น เช่น หากอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลมีอายุครบกำหนด 7 ปี ให้ผลตอบแทนที่ร้อยละ 6.25 สหกรณ์ก็ควรให้เงินปันผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.25 เช่นกัน เนื่องจาก สอ.มม. มองว่าทุนเรือนหุ้นที่ได้จากสมาชิกถือเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวและมีความมั่นคง จึงต้องจ่ายผลตอบแทนให้กับสมาชิกในอัตราที่เหมาะสม ให้คุ้มกับค่าเสียโอกาสที่สมาชิกควรจะได้รับ ซึ่งในนี้ก็เท่ากับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะยาวนั่นเอง

2. เปรียบเทียบกับอัตราเงินปันผลของสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งอื่นที่มีขนาดใกล้เคียงกันว่าแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด สำหรับ สอ.มม. ซึ่งเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ ก็จะพิจารณาเปรียบเทียบกับสหกรณ์ต่างๆ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ฯลฯ หรืออาจกล่าวได้ว่า ดูว่าสหกรณ์บ้านใกล้เรือนเคียงนั้นให้ปันผลเฉลี่ยเท่าใด ก็ไม่ควรให้แตกต่างกันมากนัก เพื่อมิให้สมาชิกรู้สึกเหลื่อมล้ำซึ่งกันและกัน

3. เปรียบเทียบกับต้นทุนเงินทุนของ สอ.มม. ด้วยว่า เมื่อให้เงินปันผลในอัตราที่สูงแล้ว จะกระทบกับต้นทุนเงินทุนมากน้อยเพียงใด

นโยบายบริหารสภาพคล่อง (Liquidity Management Policy)

ลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด แตกต่างจากสหกรณ์ออมทรัพย์ประเภทอื่น ตรงที่ต้องเผชิญกับภาวะสภาพคล่องส่วนเกินมาเป็นเวลานาน กล่าวคือ มีเงินทุนไหลเข้าสหกรณ์โดยเฉลี่ยมากกว่าปริมาณเงินที่ไหลออกไป ทำให้สหกรณ์ต้องแบกรับต้นทุนทางการเงินเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ด้วยเหตุนี้ สอ.มม. จึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาข้างต้นโดยวางนโยบายหลักในการบริหารสภาพคล่องดังนี้

1. กำหนดให้มีการจัดทำงานกระแสเงินสดอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้สามารถประมาณกระแสเงินสดได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วทั้งในด้านจำนวนเงิน จังหวะเวลาและความแน่นอนว่าเวลาใดจะมีกระแสเงินสดไหลเข้าและไหลออกมากน้อยเพียงใด

2. กำหนดให้มีการวางแผนทางการเงินให้สอดคล้องกับกระแสเงินสด หรือที่เรียกกันว่าการจับคู่ระหว่างเงินทุนไหลเข้าและเงินทุนไหลออก (Matching Fund) คือ การนำเงินทุนที่จะต้องใช้คืนระยะสั้นไปลงทุนหาผลประโยชน์ระยะสั้น และนำเงินทุนที่จะต้องใช้คืนระยะยาวไปลงทุนหาผลประโยชน์ระยะยาว

3. มีการควบคุมการบริหารลูกหนี้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ปล่อยให้สมาชิกกู้เงินมากจนมีหนี้สินล้นพ้นตัว ควบคุมไปกับการกำกับดูแลให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามกำหนดเวลา รวมไปถึงการบริหารงานให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการฝากเงินไว้กับสหกรณ์ เพื่อป้องกันปัญหาการขาดสภาพคล่องกะทันหัน หากมีการถอนเงินฝากหรือลาออกจากสมาชิกภาพโดยการถอนหุ้นคืนเป็นจำนวนมาก

4. นำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องแตกต่างกันในหลายระดับ เช่น เงินสดและเงินฝากในสถาบันการเงิน เงินลงทุนระยะสั้นที่มีผลตอบแทนพอสมควร เงินลงทุนระยะยาวที่ได้รับผลตอบแทนสูง ฯลฯ โดยไม่เก็บเงินสดไว้ในสหกรณ์หรือฝากเงินประเภทกระแสรายวันไว้มากเกินความจำเป็น แต่จะนำไปฝากไว้ในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์และประจำที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เกือบจะทันทีเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้

5. กำหนดให้มีการขอวงเงินกู้ยืมหรือวงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารไว้กับชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด หรือธนาคารพาณิชย์ เพื่อเรียกสำหรับกรณีฉุกเฉิน

นโยบายบริหารความเสี่ยง (Risk Management Policy)

การบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ย่อมมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงขึ้นได้เสมอ ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นภายในองค์กรที่สามารถควบคุมได้ หรือความเสี่ยงที่มีสาเหตุจากปัจจัยภายนอกอันเป็นความเสี่ยงที่สหกรณ์มีอาจควบคุมได้ก็ตาม การดำเนินงานโดยไม่คำนึงถึงความเสี่ยงย่อมก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่อความมั่นคงของสหกรณ์ได้ สอ.มม. มีนโยบายในการบริหารความเสี่ยงแยกตามประเภทของความเสี่ยงดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ (Credit Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกหนี้เงินกู้ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาที่ทำไว้กับสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ไม่ได้รับชำระหนี้ตามจำนวนและระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) หรือหนี้สูญขึ้น สอ.มม. จึงได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้โดยยึดหลัก 3 ประการ คือ 1) วัตถุประสงค์ในการกู้ คือจะต้องระบุวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินทุกครั้ง เพื่อที่สหกรณ์จะได้ทราบถึงความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น 2)

หลักประกันเงินกู้ การปล่อยเงินกู้ทุกประเภทจะต้องมีหลักประกันที่เหมาะสมเพื่อป้องกันความเสียหาย และ 3) ความสามารถในการชำระหนี้ โดยการพิจารณาจากรายได้ประจำของผู้กู้ว่ามีเท่าใด มีภาระผูกพันทางใดบ้าง ในส่วนของ สอ.มม. นั้น การผ่อนชำระหนี้ของสมาชิกในแต่ละงวดจะต้องไม่เกินร้อยละ 75 ของเงินได้รายเดือน

2. ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน หากคาดการณ์ได้ไม่ถูกต้อง ก็จะทำให้สหกรณ์ต้องเผชิญกับต้นทุนที่สูงขึ้น สำหรับความเสี่ยงด้านนี้ สอ.มม. พยายามขจัดให้ลดน้อยที่สุดโดยการติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหวให้มากที่สุดผ่านการจัดประชุมคณะกรรมการชุดต่างๆอย่างสม่ำเสมอ รวมไปถึงการว่าจ้างที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้คำแนะนำและจัดฝึกอบรมสัมมนาแก่ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ทุกคน

3. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) เกิดจากความไม่สมดุลกันระหว่างเงินทุนระยะสั้นและเงินทุนระยะยาว ทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนเงินหรือเงินเกินได้ เพื่อแก้ปัญหาความเสี่ยงด้านนี้ สอ.มม. จึงพยายามจัดสรรกำไรสุทธิที่ได้รับในแต่ละปีเป็นเงินทุนสำรองและทุนสะสมเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะได้มีเงินทุนเพียงพอรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

4. ความเสี่ยงจากการลงทุน (Investment Risk) แม้ว่ากฎหมายสหกรณ์จะกำหนดกรอบในการลงทุนที่มีความเสี่ยงค่อนข้างต่ำอยู่แล้ว แต่ความไม่แน่นอนในสภาพเศรษฐกิจและนโยบายภาครัฐก็อาจสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ สอ.มม. จึงมีนโยบายลงทุนในหลักทรัพย์ระยะยาวที่มีอัตราผลตอบแทนค่อนข้างสูงเป็นหลัก โดยจะพิจารณาถึงลำดับความน่าเชื่อถือ (Rating) ของตราสารทางการเงินในหนังสือชี้ชวนทุกครั้งก่อนตัดสินใจลงทุน ส่วนการลงทุนในระยะสั้นนั้นก็กำหนดให้มีไว้เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงและรักษาสภาพคล่องของสหกรณ์

5. ความเสี่ยงจากการดำเนินงาน (Operation Risk) สอ.มม. เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ มีเงินทุนหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ความเสี่ยงในการดำเนินงานค่อนข้างสูง จึงกำหนดให้มีการควบคุมภายในจากทั้งระบบคอมพิวเตอร์และบุคลากรในองค์กร กล่าวคือ มีการจัดแบ่งงานในหน้าที่อย่างชัดเจน มีการคานอำนาจและตรวจสอบ (Check and Balance) ที่ดี มีการปฏิบัติงานให้เป็นปัจจุบัน (Up-to-date) รวมทั้งมีการตรวจสอบกิจการที่มีประสิทธิภาพโดยผู้ตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ

4.2 โครงสร้างแหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

แหล่งที่มาของเงินทุน (Sources of Funds) และทางใช้ไปของเงินทุน (Uses of Funds) ทุกประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) ในปีพ.ศ.2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

แหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุนสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด ปีพ.ศ. 2548

แหล่งที่มาของเงินทุน			ทางใช้ไปของเงินทุน		
รายการ	ล้านบาท	ร้อยละ	รายการ	ล้านบาท	ร้อยละ
1. ทุนเรือนหุ้น	3,705.48	27.34	1. เงินสดและเงินฝากธนาคาร	193.24	1.43
2. ทุนสำรอง	472.15	3.48	2. เงินฝากชสอ.และสหกรณ์อื่น	-	-
3. ทุนสะสม	127.60	0.94	3. เงินลงทุน	6,033.18	44.51
4. กำไรสุทธิประจำปี	335.69	2.48	4. เงินให้กู้แก่สมาชิก	1,982.43	14.63
5. กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	30.69	0.23	5. เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น	5,229.88	38.58
6. เงินรับฝาก	8,055.65	59.43	6. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	3.59	0.03
7. เงินกู้ยืม	594.19	4.38	7. ลูกหนี้อื่น	5.15	0.04
8. หนี้สินอื่น	233.30	1.72	8. สินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น	107.28	0.79
รวม	13,554.75	100.00	รวม	13,554.75	100.00

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.1 บอกให้ทราบว่าแหล่งที่มาของเงินทุนสอ.มม. ในปีพ.ศ. 2548 มาจากเงินรับฝากสูงที่สุดคือ 8,055.65 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 59.43 เมื่อเทียบกับแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ทุนเรือนหุ้นซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 3,705.48 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 27.34 เมื่อเทียบกับแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมด และเงินกู้ยืมซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ 594.19 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.38 เมื่อเทียบกับแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมด

ส่วนทางใช้ไปของเงินทุนสอ.มม. ในปีพ.ศ. 2548 นั้นเป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆสูงที่สุดคือ 6,033.18 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44.51 เมื่อเทียบกับทางใช้ไปของเงินทุนทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น 5,229.88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 38.58 เมื่อเทียบกับทางใช้ไปของเงินทุนทั้งหมด และเงินให้กู้แก่สมาชิก 1,982.43 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.63 เมื่อเทียบกับทางใช้ไปของเงินทุนทั้งหมด

ตารางที่ 4.2

โครงสร้างแหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุน สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
แหล่งที่มา					
แหล่งเงินทุนภายใน	2,690.50	3,064.08	3,513.11	4,021.38	4,671.62
- ทุนเรือนหุ้น	2,148.57	2,447.64	2,788.51	3,189.44	3,705.48
- ทุนสำรองและทุนสะสม	297.46	355.33	421.82	489.34	599.76
- กำไรสุทธิประจำปี	244.47	261.11	284.15	328.62	335.69
- กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	-	-	18.63	13.98	30.69
แหล่งเงินทุนภายนอก	6,450.65	6,487.72	7,697.19	8,355.65	8,883.15
- เงินรับฝาก	6,320.04	6,335.26	7,501.39	8,133.88	8,055.65
- เงินกู้ยืม	-	-	1.10	0.57	594.20
- หนี้สินอื่น	130.61	152.46	194.70	221.20	233.30
รวม	9,141.14	9,551.81	11,210.30	12,377.03	13,554.75
แหล่งใช้ไป					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	986.27	708.19	622.09	262.08	193.24
เงินฝากขสอ.และสหกรณ์อื่น	315.00	345.35	460.00	80.00	-
เงินลงทุน	4,810.70	4,814.60	5,325.64	5,998.37	6,033.18
เงินให้กู้แก่สมาชิก	1,501.58	1,543.66	1,617.79	1,754.76	1,976.10
เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น	1,454.53	2,046.24	3,100.34	4,180.95	5,229.88
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ+ ลูกหนี้อื่น	2.22	3.46	1.31	1.80	8.75
สินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น	70.82	81.70	74.41	92.25	107.28
รวม	9,141.14	9,551.81	11,210.30	12,377.03	13,554.75
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		4.49	17.36	10.41	9.52

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

หากพิจารณาแหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุนทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 (ดูตารางที่ 4.2) จะเห็นได้ชัดเจนถึงโครงสร้างความสำคัญที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปี พ.ศ. 2548 มากนัก กล่าวคือ แหล่งที่มาของเงินทุน สอ.มม. ส่วนใหญ่ยังคงประกอบไปด้วยเงินรับฝากและทุนเรือนหุ้น ในขณะที่ทางใช้ไปของเงินทุน สอ.มม. หลักๆ ได้แก่ เงินลงทุน เงินให้กู้แก่สมาชิกและสหกรณ์อื่น โดยมีอัตราการขยายตัวของแหล่งที่มาและทางใช้ไปของเงินทุนทั้งหมดอยู่ที่ร้อยละ 4.49, 17.36, 10.41 และ 9.52 ตามลำดับ การเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากซึ่งจัดเป็นโครงสร้างหลักของแหล่งที่มาเงินทุน สอ.มม.

เป็นสำคัญ เช่นเดียวกับการเพิ่มขึ้นของเงินลงทุน เงินให้กู้แก่สมาชิกและสหกรณ์อื่น ซึ่งถือเป็นทางใช้ไปของเงินทุนหลักของ สอ.มม. ด้วย

รายละเอียดของแหล่งที่มาของเงินทุนแต่ละประเภทของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544 ถึง 2548 มีดังต่อไปนี้

1. ทุนเรือนหุ้น สมาชิก สอ.มม. ทุกคนจะต้องเริ่มถือหุ้นในสหกรณ์อย่างน้อยหนึ่งหุ้น และต้องเพิ่มหุ้นตามอัตราส่วนของจำนวนเงินรายได้ประจำเดือนของตนเป็นรายเดือนตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ สำหรับอัตราการส่งค่าหุ้นรายเดือนขั้นสูงสุดนั้น กำหนดให้สมาชิกสามารถส่งได้ไม่เกินร้อยละ 90 ของเงินได้รายเดือน กรณีที่สมาชิกไม่มีหนี้สินกับสหกรณ์ และไม่เกินร้อยละ 75 ของเงินได้รายเดือน กรณีสมาชิกมีหนี้สินกับสหกรณ์ ทั้งนี้หากสมาชิกมีเงินประจำตำแหน่งทางวิชาการ สามารถนำมาคิดรวมกับเงินเดือนได้

การชำระเงินค่าหุ้นดังกล่าวจะใช้วิธีหักจากเงินได้รายเดือนของสมาชิกผ่านหน่วยงานที่สมาชิกทำงานอยู่เป็นประจำทุกวันจ่ายเงินเดือน และไม่อนุญาตให้สมาชิกซื้อหุ้นโดยการนำเงินรายได้อื่นที่มีใช้เงินเดือนมาสมทบ หุ้นของ สอ.มม. มีมูลค่าหุ้นละ 10 บาท ทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วทั้งสิ้นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.3

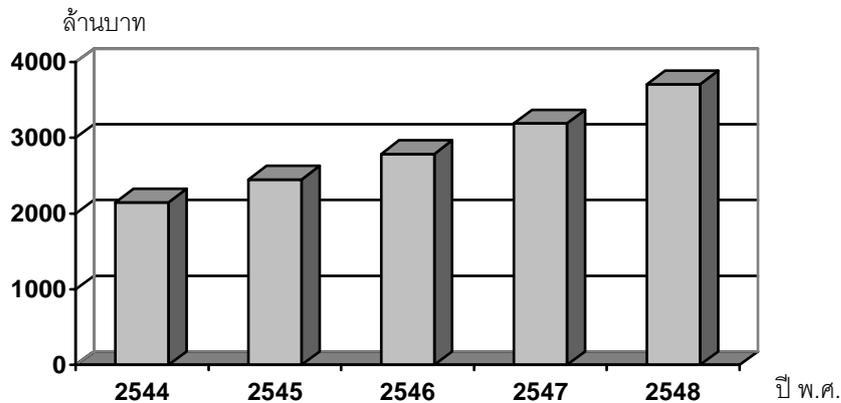
มูลค่าทุนเรือนหุ้นของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
ทุนเรือนหุ้น (ล้านบาท)	2,148.57	2,447.64	2,788.51	3,189.84	3,705.48
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	13.92	13.93	14.39	16.17

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.1

มูลค่าทุนเรือนหุ้นของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.3 และภาพที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าทุนเรือนหุ้นของสอ.มม.มีอัตราการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยมีปัจจัยสำคัญคือจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นและสมาชิกเดิมส่งเงินค่าหุ้นกับสหกรณ์มากขึ้นโดยเฉลี่ย เนื่องจาก สอ.มม. จ่ายเงินปันผลในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับผลตอบแทนที่ได้รับจากการฝากเงินที่สถาบันการเงินหรือถือครองพันธบัตรรัฐบาล

2. ทุนสำรอง การจัดสรรทุนสำรองของ สอ.มม. นอกจากจะจัดสรรจากกำไรสุทธิไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายสหกรณ์แล้ว การรับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินจากราชการ หน่วยงานต่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใด หากการให้เงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นกำหนดไว้เพื่อการใดให้ใช้เพื่อการนั้น แต่ถ้ามิได้กำหนดไว้ ให้จัดสรรเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินนั้นเป็นทุนสำรองของสหกรณ์ และสำหรับจำนวนเงินซึ่งสหกรณ์พึงจ่ายแก่บุคคลใดก็ตาม ถ้าไม่มีการเรียกร้องจนพ้นกำหนดอายุความตามกฎหมายก็ให้สมทบจำนวนเงินนั้นเป็นทุนสำรองได้เช่นกัน

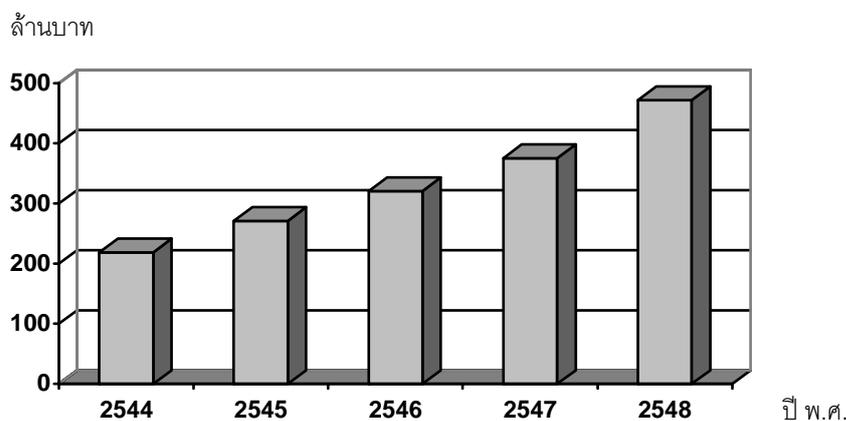
ปริมาณเงินทุนสำรองทั้งหมดของ สอ.มม. นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.4 และภาพที่ 4.2

ตารางที่ 4.4
มูลค่าทุนสำรองของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
ทุนสำรอง (ล้านบาท)	218.95	270.95	320.95	375.95	472.15
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	23.75	18.45	17.14	25.59

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.2
แสดงมูลค่าทุนสำรองของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.4 และภาพที่ 4.2 บอกให้ทราบว่าทุนสำรองมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่นกัน ทั้งนี้เป็นผลมาจากนโยบายการจัดสรรเงินทุนสำรองของสอ.มม. ที่อยู่ในระหว่างร้อยละ 19-20 ของกำไรสุทธิประจำปีมาโดยตลอด ทำให้ทุนสำรองในช่วงปีพ.ศ. 2544-2548 สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

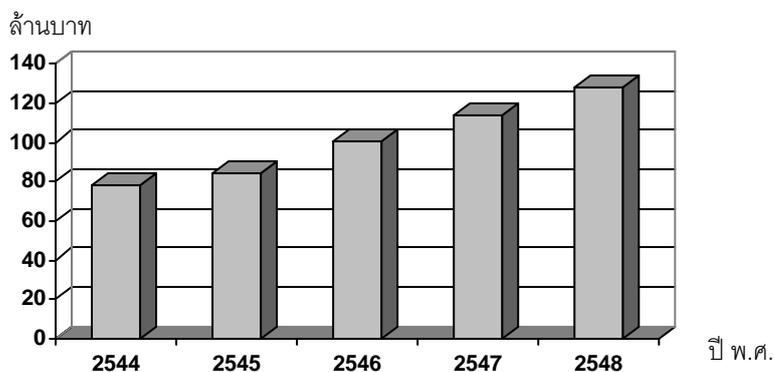
3. ทุนสะสม การจัดสรรทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆของ สอ.มม. มีอยู่ด้วยกัน 3 รูปแบบคือทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล ทุนสาธารณประโยชน์ และทุนขยายกิจการ สหกรณ์ โดยจะจัดสรรเป็นประจำทุกปีจากกำไรสุทธิที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรองและค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เพื่อสร้างความมั่นคงในระยะยาวให้แก่สหกรณ์และสมาชิก รายละเอียดเงินทุนสะสมของ สอ.มม. ในช่วงปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงให้เห็นตามตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.3

ตารางที่ 4.5
มูลค่าทุนสะสมของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
ทุนสะสม (ล้านบาท)	78.51	84.39	100.87	113.39	127.61
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	7.49	19.53	12.41	12.54

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.3
มูลค่าทุนสะสมของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.5 และภาพที่ 4.3 บอกให้ทราบว่าทุนสะสมของสอ.มม. มีการเติบโตขึ้นทุกปี เป็นผลมาจากกำไรสุทธิประจำปีที่สูงขึ้น ทำให้สหกรณ์สามารถจัดสรรกำไรสุทธิดังกล่าวเป็นทุนสะสมในรูปแบบต่างๆ ได้มากขึ้น

4. กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี เมื่อ สอ.มม. มีผลกำไรจากการดำเนินงาน ก็จะมีการจัดสรรปันส่วนกำไรสุทธิดังกล่าวในรูปแบบต่างๆ สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

4.1 จัดสรรเป็นทุนสำรองไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิประจำปี

4.2 จัดสรรเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย

4.3 กำไรสุทธิที่เหลือจากการจัดสรรตามข้อ 1 และ 2 นำมาจัดสรรเป็น 3 รูปแบบคือ

4.3.1 นำกลับมาเป็นของสมาชิก โดยอยู่ในรูปของเงินปันผลของค่าหุ้นที่ชำระแล้วของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งคิดให้ตามส่วนระยะเวลาการถือครองหุ้น และเป็นเงินเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยเงินกู้ที่สมาชิกชำระต่อสหกรณ์ตลอดทั้งปีให้แก่สมาชิก

4.3.2 เป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกในแง่ของความมั่นคงของสหกรณ์ โดยจัดสรรเป็นทุนสะสมตามระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ในรูปแบบของทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล ทุนสาธารณประโยชน์ และทุนขยายกิจการ นอกเหนือจากที่จัดสรรเป็นทุนสำรองตามข้อ 1

4.3.3 เป็นของกรรมการและเจ้าหน้าที่ในรูปแบบของเงินโบนัสประจำปี

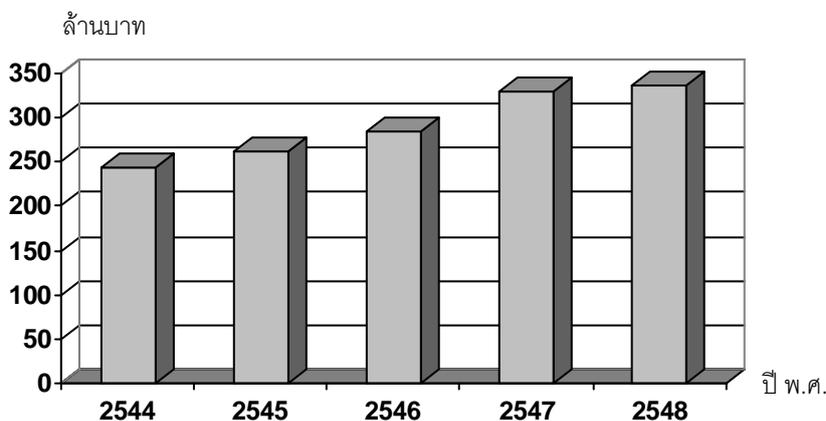
เมื่อศึกษาผลประกอบการของ สอ.มม. ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 พบว่ามีกำไรสุทธิมาโดยตลอด แสดงได้ดังตารางที่ 4.6 และภาพที่ 4.4

ตารางที่ 4.6
กำไรสุทธิประจำปีของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

รายการ	พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
กำไรสุทธิประจำปี (ล้านบาท)		244.47	261.11	284.15	328.62	335.69
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		-	6.81	8.82	15.65	2.15

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.4
กำไรสุทธิประจำปีของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.6 และภาพที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่ากำไรสุทธิประจำปีของสอ.มม. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเกิดจากรายได้ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกและสหกรณ์อื่นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนรายได้จากเงินลงทุนแม้จะมีเป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่ได้เติบโตอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี พ.ศ.

2548 ผลตอบแทนจากการลงทุนลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อน ทำให้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ไม่มากนัก

5. กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น เป็นผลกำไรที่สหกรณ์ได้รับจากการนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ระยะสั้นที่อยู่ในความต้องการของตลาด (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) โดยคิดคำนวณจากส่วนเปลี่ยนแปลงหรือค่าเผื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุนในบัญชีงบการเงิน ซึ่งก็คือส่วนต่างระหว่างราคาทุนของหลักทรัพย์กับราคายุติธรรมหรือราคาตลาดของหลักทรัพย์ระยะสั้นทั้งหมดที่สหกรณ์ถือครองอยู่ สอ.มม. มีกำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นในช่วงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.7 และภาพที่ 4.5

ตารางที่ 4.7

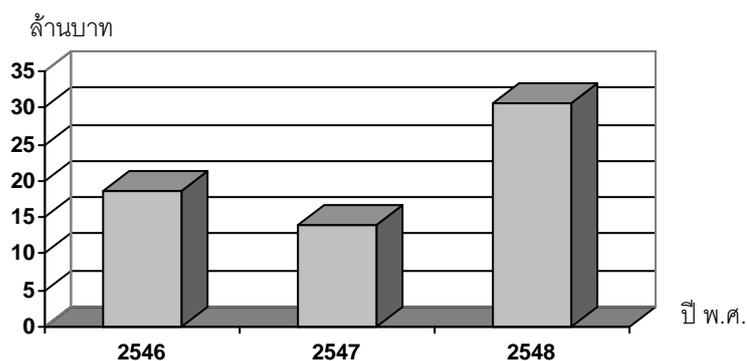
กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

รายการ	พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
กำไรสุทธิประจำปี (ล้านบาท)		-	-	18.63	13.98	30.69
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		-	-	-	(24.96)	119.53

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.5

กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.7 และภาพที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่ากำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นในปีพ.ศ. 2548 เพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากราคาตลาดของหลักทรัพย์ระยะสั้นทั้งหมดของ

สอ.มม. มีมูลค่าเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับราคาหุ้นที่ซื้อมา ทำให้สหกรณ์มีแหล่งเงินทุนเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง

6. เงินรับฝาก สอ.มม. มีการส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์โดยการฝากเงินไว้กับสหกรณ์ ซึ่งเงินรับฝากดังกล่าวแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ

6.1 เงินฝากประจำ เป็นเงินที่สมาชิกลำเอามาฝากไว้กับสหกรณ์โดยมีกำหนดระยะเวลาเงินฝากประจำรายหนึ่งๆต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองร้อยบาท และระยะเวลาฝากต้องไม่น้อยกว่าสามเดือน โดย สอ.มม. จะจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากประจำให้เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาฝากตามที่กำหนดไว้ในประกาศของสหกรณ์หรือตามงวดที่ได้ตกลงกันไว้ในเวลาฝาก แต่ไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี

6.2 เงินฝากออมทรัพย์ คือเงินที่สมาชิกลำเอามาฝากไว้กับสหกรณ์ครั้งละไม่น้อยกว่า 100 บาท ผู้ฝากจะส่งเงินฝากเพิ่มขึ้นเมื่อใดก็ได้ สอ.มม. จะคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ตามยอดคงเหลือต่ำสุดในแต่ละวันตามอัตราที่กำหนดไว้ในประกาศของสหกรณ์ แต่ไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี

6.3 เงินฝากออมทรัพย์กัญญา คือการนำเงินสวัสดิการเงินออมสะสมของลูกจ้างประจำเงินรายได้มาฝากออมทรัพย์ไว้กับสหกรณ์ โดยเงินที่นำมาฝากนี้เป็นเงินของสมาชิกสหกรณ์ที่เป็นลูกจ้างประจำเงินรายได้ส่วนหนึ่ง และเงินสมทบจากส่วนราชการอีกส่วนหนึ่ง สำหรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์กัญญาจะคิดตามยอดคงเหลือต่ำสุดในแต่ละวันตามอัตราที่กำหนดไว้ในประกาศของสหกรณ์ แต่ไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี โดยคำนวณจากยอดเงินรวมของเงินฝากประเภทนี้

ปริมาณเงินรับฝากทั้ง 3 ประเภทของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงให้เห็นดังตารางที่ 4.8 และภาพที่ 4.6

ตารางที่ 4.8

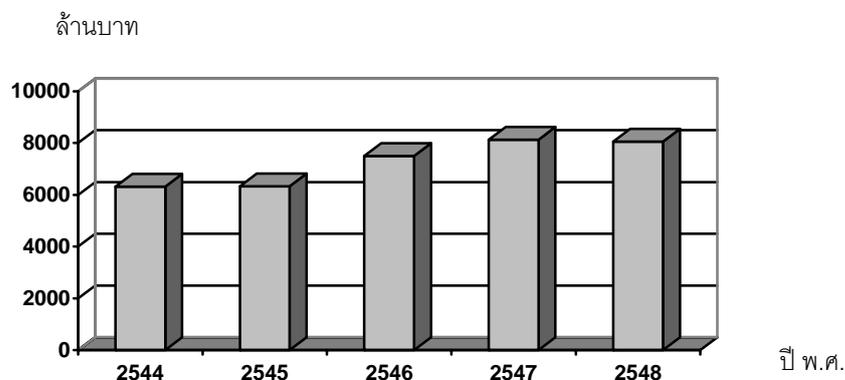
ปริมาณเงินรับฝากทั้งหมดของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	หน่วย : ล้านบาท				
	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
ประจำ	18.29	99.57	598.75	654.13	20.01
ออมทรัพย์	6,295.17	6,226.77	6,891.48	7,466.51	8,018.55
ออมทรัพย์กัญญา	6.57	8.91	11.17	13.24	17.09
อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยต่อปี	3.71	3.13	2.63	2.25	2.41
รวมทั้งหมด	6,320.04	6,335.26	7,501.39	8,133.88	8,055.65
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	0.24	18.41	8.43	(0.96)

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.6

ปริมาณเงินรับฝากทั้งหมดของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.8 และภาพที่ 4.6 บอกว่าปริมาณเงินรับฝากของสอ.มม. ในปีพ.ศ. 2546 ขยายตัวสูงมากเปรียบเทียบกับปีที่แล้ว เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากโดยเฉลี่ยของสอ.มม. อยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับธนาคารพาณิชย์ สมาชิกจึงเลือกฝากเงินไว้กับ สอ.มม. มากขึ้น ในขณะเดียวกัน ถึงแม้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสอ.มม. โดยเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นในปีพ.ศ. 2548 แต่ปริมาณเงินรับฝากกลับลดลง มีสาเหตุจากสมาชิกมาถอนเงินฝากประจำเป็นจำนวนมาก เพื่อนำเงินไปลงทุนในตราสารการเงินประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนมากกว่า

7. เงินกู้ยืม เป็นแหล่งที่มาของเงินทุนภายนอกประเภทหนึ่งที่มีปริมาณไม่มากนักเมื่อเทียบกับแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมด เงินกู้ยืมของ สอ.มม. จะเป็นการกู้ยืมในระยะสั้นที่มีระยะเวลาครบกำหนดชำระหนี้ไม่เกินหนึ่งปี โดยอยู่ในรูปของเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและตั๋วสัญญาใช้เงิน ปริมาณเงินกู้ยืมทั้งสิ้นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 ปรากฏดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9

ปริมาณเงินกู้ยืมทั้งหมดของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
เงินกู้ยืม (ล้านบาท)	-	-	1.1	0.57	594.2
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	-	-	(48.18)	104,145.61

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.9 บอกให้ทราบว่าปริมาณเงินกู้ยืมของสอ.มม. ในปีพ.ศ. 2548 สูงขึ้นมากเมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากในระหว่างปีสหกรณ์ได้กู้เงินจากธนาคารกรุงไทยและธนาคารไทยพาณิชย์ โดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นจำนวน 560 ล้านบาท ซึ่งสัญญาดังกล่าวจะครบกำหนดในวันที่ 6 ม.ค. พ.ศ.2549 ทำให้ สอ.มม. มียอดเงินกู้ยืมคงเหลือ ณ วันสิ้นปีเป็นจำนวนมาก

8. หนี้สินอื่น ประกอบด้วยรายการค้างจ่ายและร่อยจ่ายคืนต่างๆทางบัญชี ได้แก่ ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง เงินปันผลเฉลี่ยคืนค้างจ่าย ค่าเบี้ยประกันร่อยจ่ายคืน ดอกเบี้ยเงินฝากประจำค้างจ่าย เงินรับฝากและเงินค่าหุ้นร่อยจ่ายคืน ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย ค่าตรวจสอบกิจการค้างจ่าย ฯลฯ นอกจากนี้ รายการหนี้สินอื่นของ สอ.มม. ยังประกอบไปด้วยเงินกองทุนสวัสดิการต่างๆ 6 กองทุน ได้แก่ กองทุนเสริมสวัสดิการสมาชิก กองทุนเกษียณอายุของสมาชิก กองทุนเพื่อขยายกิจการ กองทุนการศึกษานุเคราะห์สมาชิก กองทุนสะสมพิเศษสำหรับสงเคราะห์สมาชิก และกองทุนสวัสดิการเงินกู้

ปริมาณหนี้สินอื่นทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงให้เห็นดังตารางที่ 4.10 และภาพที่ 4.7

ตารางที่ 4.10

มูลค่าหนี้สินอื่นทั้งหมดของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

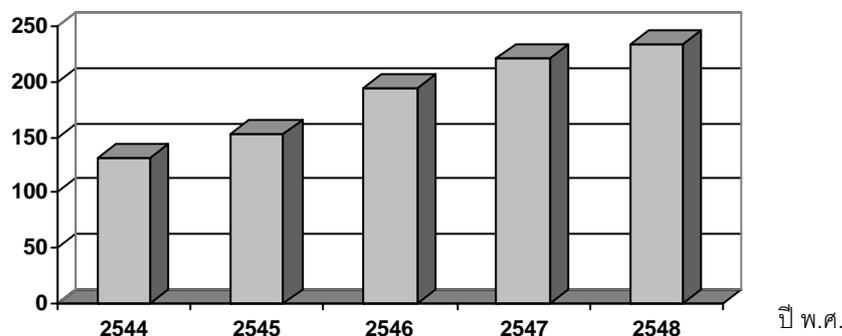
พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
หนี้สินอื่น (ล้านบาท)	130.61	152.46	194.7	221.2	233.3
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	16.73	27.71	13.61	5.47

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.7

มูลค่าหนี้สินอื่นทั้งหมดของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ล้านบาท

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.10 และภาพที่ 4.7 บอกให้ทราบว่าหนี้สินอื่นของ สอ.มม. มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี โดยการขยายตัวดังกล่าวเกิดจากการเพิ่มขึ้นของเงินกองทุนสวัสดิการต่างๆทั้ง 6 กองทุนเป็นสำคัญ

ทางใช้ไปของเงินทุน (Uses of Funds) ของ สอ.มม. ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 ประกอบด้วยรายการต่างๆดังต่อไปนี้

1. เงินสดและเงินฝากธนาคาร สอ.มม. ดำรงสินทรัพย์ส่วนหนึ่งในรูปของเงินสดและเงินฝากธนาคาร โดยในส่วนของเงินฝากเงินในธนาคารนั้นแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือเงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ นอกจากนี้ ยังมีการฝากเงินธนาคารในรูปแบบของกองทุนส่วนบุคคลต่างๆ ได้แก่ บมจ.ธนาคารไทยพาณิชย์ บลจ.ธนชาติ บลจ.เอ็มเอฟซี บลจ.ทีสโก้ และบลจ.บีที

ปริมาณเงินสดและเงินฝากธนาคารทั้งหมดของ สอ.มม. ในช่วงเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.11 และภาพที่ 4.8

ตารางที่ 4.11

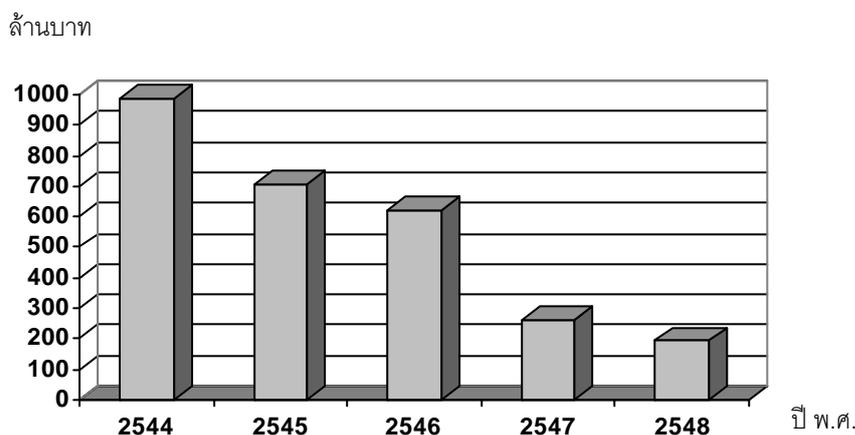
ปริมาณเงินสดและเงินฝากธนาคารทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

รายการ	พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
เงินสดและเงินฝาก ธนาคาร (ล้านบาท)		986.27	708.19	622.09	262.08	193.24
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		-	(28.20)	(12.16)	(57.87)	(26.27)

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.8

ปริมาณเงินสดและเงินฝากธนาคารทั้งหมดของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.11 และภาพที่ 4.8 แสดงถึงแนวโน้มการลดลงอย่างต่อเนื่องของเงินสดและเงินฝากธนาคารของสอ.มม. โดยสาเหตุของการลดลงดังกล่าวมีด้วยกัน 2 ประการคือ 1) เพื่อบริหารสภาพคล่องในองค์กรไม่ให้มีเงินสดมากเกินไป อันจะก่อให้เกิดต้นทุนค่าเสียโอกาสของเงิน และ 2) เพื่อสร้างช่องทางการลงทุนอย่างอื่นที่ให้ผลตอบแทนมากกว่าการถือเงินสด

2. เงินฝากชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) และเงินฝากสหกรณ์อื่น นอกเหนือจากนำเงินทุนที่มีไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นๆแล้ว สอ.มม. ยังได้นำเงินไปฝากไว้กับเครือข่ายขบวนการสหกรณ์ด้วยกันอย่าง ชสอ. และสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งอื่นด้วย เพื่อเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามนโยบายและหลักการสหกรณ์สากล ปริมาณเงินฝากชุมนุมฯและสหกรณ์อื่นทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 ปรากฏดังตารางที่ 4.12 และภาพที่ 4.9

ตารางที่ 4.12

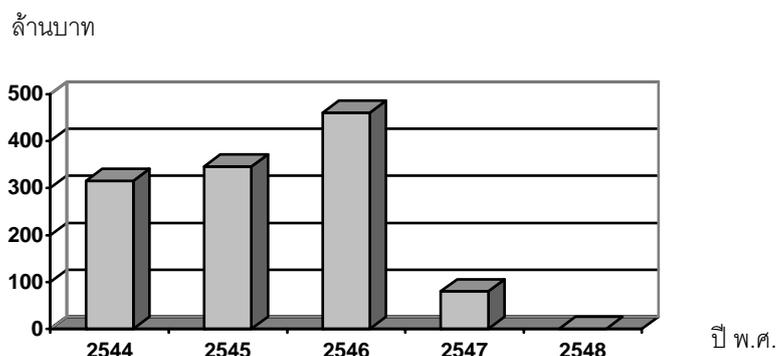
เงินฝากชสอ.และเงินฝากสหกรณ์อื่นของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
เงินฝาก ชสอ.และสหกรณ์ อื่น (ล้านบาท)	315	345.35	460	80	0
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	9.63	33.20	(82.61)	(100.00)

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.9

เงินฝากชสอ.และเงินฝากสหกรณ์อื่นของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.12 และภาพที่ 4.9 บอกให้ทราบว่าเงินฝากชสอ.และสหกรณ์อื่นของสอ.มม. นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 เป็นต้นมา มีทิศทางลดลงเรื่อยๆจนเท่ากับศูนย์ในปีพ.ศ. 2548 เนื่องจากนโยบายของฝ่ายบริหารที่ต้องการนำเงินทุนที่มีอยู่ไปสร้างโอกาสในการลงทุนซึ่งให้ผลตอบแทนมากกว่าเดิม

3. เงินลงทุน สอ.มม. มีการนำเงินไปลงทุนทั้งในรูปของตราสารทุนและตราสารหนี้ตามหลักเกณฑ์ของ พ.ร.บ.สหกรณ์พ.ศ.2542 และประกาศคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.) โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ

3.1 เงินลงทุนระยะสั้น คือการนำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่มีระยะเวลาครบกำหนดไม่เกินหนึ่งปี เงินลงทุนระยะสั้นของ สอ.มม. จะอยู่ในรูปของตราสารทุนหรือหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาด ได้แก่ หุ้นสามัญของบมจ.ธนาคารไทยพาณิชย์ บมจ.ธนาคารกรุงเทพ บมจ.ปตท. บมจ.ธนาคารกสิกรไทย บมจ.ธนาคารกรุงไทย ฯลฯ กองทุนส่วนบุคคลต่างๆ เช่น บมจ.

ธนาคารไทยพาณิชย์ บลจ. ธนชาติ บลจ. เอ็มเอฟซี ฯลฯ และอยู่ในรูปของตราสารทางการเงินที่ไม่ได้ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่อยู่ในความต้องการของตลาดด้วย เช่น พันธบัตรการทางพิเศษแห่งประเทศไทย หุ้นกู้ไม่ด้อยสิทธิ เป็นต้น

3.2 เงินลงทุนระยะยาว คือการนำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่มีระยะเวลาครบกำหนดเกินกว่าหนึ่งปีขึ้นไป เงินลงทุนระยะยาวของ สอ.มม. จะอยู่ในรูปของตราสารหนี้และหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาดเป็นหลัก ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรออมทรัพย์ช่วยชาติ พันธบัตรการทางพิเศษแห่งประเทศไทย พันธบัตรการเคหะแห่งชาติ หุ้นกู้ด้อยสิทธิ หุ้นกู้ บมจ. การบินไทย หุ้นกู้ไม่มีประกัน บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ฯลฯ

ปริมาณเงินลงทุนทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงให้เห็นดังตารางที่ 4.13 และภาพที่ 4.10

ตารางที่ 4.13

เงินลงทุนทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

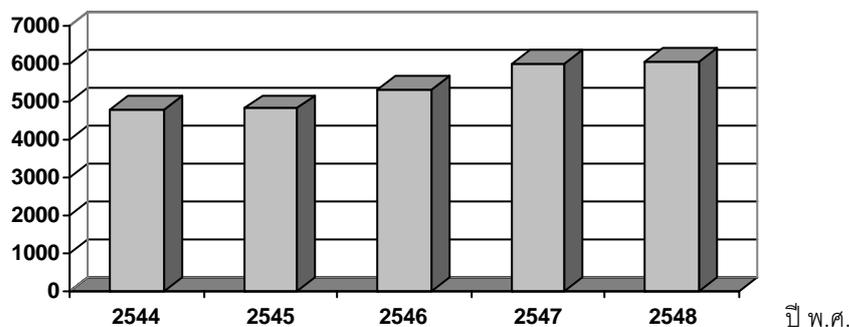
รายการ	พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
เงินลงทุนระยะสั้น (ล้านบาท)		1,893.65	1,568.49	1,430.12	1,526.96	1,647.47
เงินลงทุนระยะยาว (ล้านบาท)		2,917.05	3,246.11	3,895.52	4,471.41	4,385.71
รวม (ล้านบาท)		4,810.7	4,814.6	5,325.64	5,998.37	6,033.18
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		-	0.08	10.61	12.63	0.58

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.10

เงินลงทุนทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ล้านบาท

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.13 และภาพที่ 4.10 บอกว่า สอ.มม. นำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาโดยตลอด เนื่องจากสหกรณ์มีการเติบโตของแหล่งที่มาของเงินทุนสำคัญอย่างทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากทุกปี ด้วยเหตุนี้ จึงต้องบริหารเงินทุนที่เพิ่มขึ้นนี้โดยนำไปลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าในทุกๆปี

4. เงินให้กู้แก่สมาชิก เป็นเงินที่ สอ.มม. นำไปให้สมาชิกกู้ตามความจำเป็นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านการเงิน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทเท่ากันในระดับที่เหมาะสมตามประกาศของสหกรณ์ เงินกู้ของ สอ.มม. แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

4.1 เงินกู้ฉุกเฉิน กำหนดให้วงเงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉินแก่สมาชิกคนหนึ่งๆได้สูงสุดไม่เกินหนึ่งเท่าของเงินเดือน แม้จะมีสัญญาประเภทอื่นแต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินวงเงินกู้ตามวงเงินกู้เดิม และหรือต้องไม่เกินจำนวนค่าหุ้นของสมาชิกผู้กู้ขณะนั้น และให้สมาชิกผู้กู้เงินสามารถผ่อนชำระคืนเงินกู้สหกรณ์เป็นงวดรายเดือนๆละเท่าๆกัน พร้อมด้วยดอกเบี้ยไม่เกินสี่งวด

4.2 เงินกู้สามัญ เป็นการให้สมาชิกกู้เงินเพื่อนำไปประกอบการต่างๆตามความจำเป็น โดยหลักประกันสำหรับเงินกู้ประเภทนี้ ได้แก่ ค่าหุ้นและหรือเงินฝากของสมาชิกที่ฝากไว้กับสหกรณ์ และบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ค้ำประกัน การผ่อนชำระคืนเงินกู้สามัญสามารถส่งได้สูงสุดไม่เกิน 96 งวด

4.3 เงินกู้พิเศษ เป็นการให้สมาชิกกู้เงินภายใต้วัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อการเคหะสงเคราะห์ 2) เพื่อการลงทุนประกอบอาชีพ และ 3) เพื่อซื้อและหรือแลกเปลี่ยนยานพาหนะ โดยหลักประกันสำหรับสมาชิกที่ยื่นขอกู้พิเศษ ได้แก่ เงินค่าหุ้น เอกสารการฝากเงินในสหกรณ์ หลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ และอสังหาริมทรัพย์อันปลอดจากภาระติดพันและการรอนสิทธิในอสังหาริมทรัพย์นั้น ทั้งนี้ สมาชิกสามารถผ่อนส่งเงินกู้พิเศษได้สูงสุดไม่เกิน 300 งวด

สำหรับปริมาณเงินให้กู้แก่สมาชิกทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.14 และภาพที่ 4.11

ตารางที่ 4.14

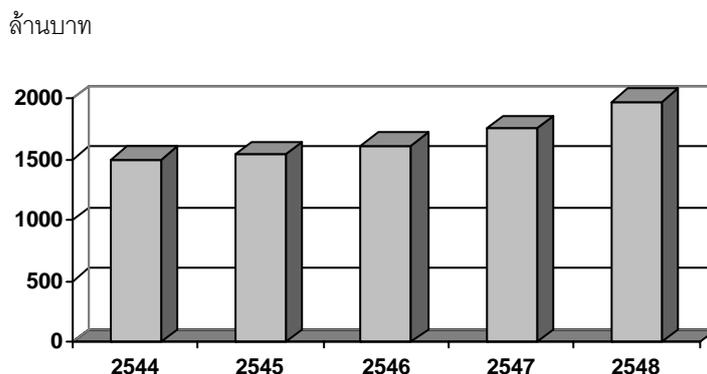
ปริมาณเงินให้กู้แก่สมาชิกทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
เงินให้กู้แก่สมาชิก	1,501.58	1,543.66	1,617.79	1,754.76	1,976.1
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	2.80	4.80	8.47	12.61

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.11

ปริมาณเงินให้กู้แก่สมาชิกทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ปี พ.ศ.

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.14 และภาพที่ 4.11 แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของเงินให้กู้แก่สมาชิกของ สอ.มม. ในอัตราส่วนที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้เป็นเพราะอัตราดอกเบี้ยเงินกู้โดยเฉลี่ยของ สอ.มม. ต่ำกว่า อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์และเงินกู้นอกระบบ ทำให้สมาชิกเลือกที่จะกู้เงินกับสหกรณ์มากขึ้นทุกปี อีกทั้ง สอ.มม. ยังมีการเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยเงินกู้ทุกสิ้นปี ซึ่งจัดเป็นการสร้างแรงจูงใจทางหนึ่งในการกู้เงินกับสหกรณ์เพิ่มขึ้น

5. เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น นอกเหนือจากการให้สมาชิกกู้ยืมแล้ว สอ.มม. ยังนำเงินส่วนหนึ่งไปปล่อยยืมให้สหกรณ์อื่นที่มีความเดือดร้อนและจำเป็นกู้ด้วย โดยกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการของสหกรณ์ผู้กู้ทั้งคณะค้ำประกันเป็นรายบุคคล สำหรับการชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยนั้นให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาสูงสุดไม่เกิน 72 วัน

ปริมาณเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นทั้งสิ้นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.15 และภาพที่ 4.12

ตารางที่ 4.15

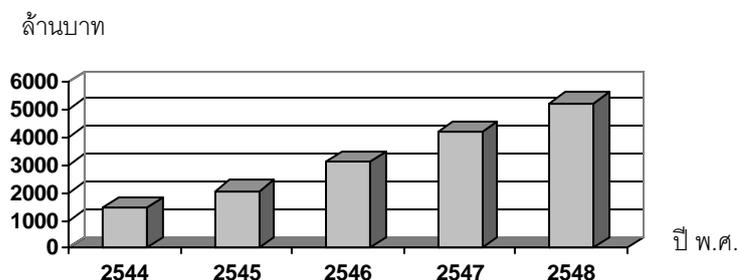
ปริมาณเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น (ล้านบาท)	1,454.53	2,046.24	3,100.34	4,180.95	5,229.88
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	40.68	51.51	34.85	25.09

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.12

ปริมาณเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.15 และภาพที่ 4.12 บอกให้ทราบถึงการขยายตัวในสัดส่วนที่สูงมากของเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นของสอ.มม. เนื่องจากปริมาณเงินหมุนเวียนภายในองค์กรที่มีมากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสอ.มม. โดยเฉลี่ยต่ำกว่าเมื่อเทียบกับสถาบันการเงินแห่งอื่น ทำให้สหกรณ์อื่น ๆ หันมากู้เงินกับสอ.มม. เพิ่มขึ้น

6. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับและลูกหนี้อื่น ถือเป็นสินทรัพย์หรือแหล่งใช้ไปของเงินทุนสหกรณ์รูปแบบหนึ่ง โดยดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับนี้มีทั้งที่มาจากเงินให้กู้แก่สมาชิกและจากเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น ส่วนลูกหนี้อื่นนั้นคือรายการลูกหนี้ที่นอกเหนือจากลูกหนี้เงินให้กู้แก่สมาชิกและสหกรณ์อื่น ได้แก่ ลูกหนี้เงินให้กู้สวัสดิการเจ้าหน้าที่ ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง และลูกหนี้ซื้อขายหลักทรัพย์ต่างๆ สำหรับมูลค่ารวมดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับและลูกหนี้อื่นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.16 และภาพที่ 4.13

ตารางที่ 4.16

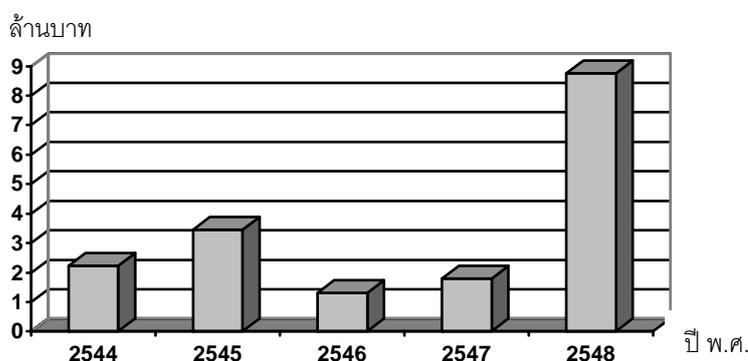
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับและลูกหนี้อื่นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
ดอกเบี้ยเงินให้กู้และลูกหนี้อื่น(ล้านบาท)	2.22	3.46	1.31	1.8	8.75
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	55.86	(62.14)	37.40	386.11

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.13

ดอกเบียเงินให้กู้ค้างรับและลูกหนี้อื่นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.16 และภาพที่ 4.13 แสดงให้เห็นชัดเจนว่าในปีพ.ศ. 2548 สอ.มม. มีปริมาณดอกเบียเงินให้กู้ค้างรับและลูกหนี้อื่นเพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากในปีดังกล่าว สอ.มม. มีรายการลูกหนี้ซื้อขายหลักทรัพย์เพิ่มเข้ามาเป็นจำนวน 5.15 ล้านบาท อันเป็นผลจากการขยายการลงทุนที่เพิ่มขึ้น

7. สินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น สอ.มม. มีการใช้เงินทุนไปในรูปของสินทรัพย์ถาวรอันประกอบไปด้วยที่ดิน อาคารและสิ่งปลูกสร้าง วัสดุคงเหลือและเครื่องใช้สำนักงานต่างๆ ส่วนสินทรัพย์อื่นคือรายการค้างรับและค่าใช้จ่ายล่วงหน้าต่างๆในทางบัญชี ได้แก่ ดอกเบียพันธบัตรค้างรับ ผลตอบแทนและดอกเบียเงินลงทุนค้างรับ ค่าเบียประกันจ่ายล่วงหน้า ค่าปรับปรุงสำนักงานรอตัดจ่าย ฯลฯ โดยมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่นของ สอ.มม. นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 เป็นต้นมา แสดงได้ดังตารางที่ 4.17 และภาพที่ 4.14

ตารางที่ 4.17

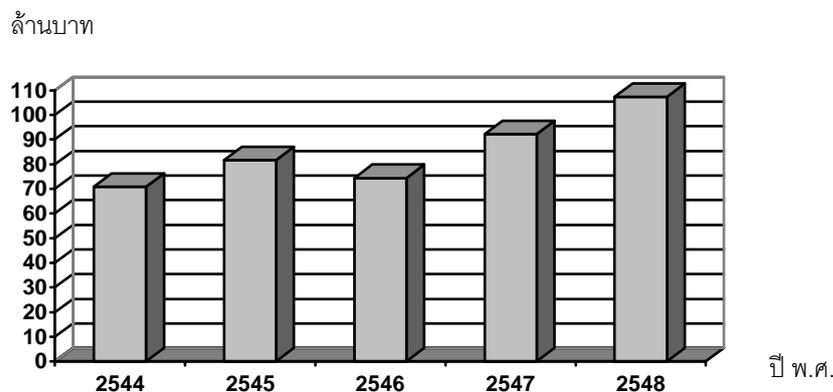
สินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
สินทรัพย์ถาวรและ สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	70.82	81.7	74.41	92.25	107.28
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	15.36	(8.92)	23.98	16.29

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ภาพที่ 4.14

สินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.17 และภาพที่ 4.14 บอกให้ทราบว่า สอ.มม. มีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่นเพิ่มขึ้นทุกปี โดยการเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มขึ้นของเงินดอกเบี้ยค้างรับจากการลงทุนที่มากขึ้นของสหกรณ์ นอกจากนี้ ในปีพ.ศ. 2548 สอ.มม. ยังได้ซื้ออาคารสำนักงานแห่งใหม่เพื่อรองรับการเติบโตของกิจการ ทำให้ทางใช้ไปของเงินทุนส่วนนี้เพิ่มขึ้นมาก

4.3 ต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

การวิเคราะห์หาต้นทุนเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 จะใช้แนวคิดต้นทุนเงินทุนถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC) คำนวณจากโครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุนแต่ละประเภทของ สอ.มม. ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. **ทุนเรือนหุ้น** ต้นทุนของเงินทุนเรือนหุ้นก็คืออัตราเงินปันผลที่ สอ.มม. จ่ายให้กับสมาชิก เมื่อสหกรณ์ปิดบสิ้นปีแล้วปรากฏว่ามีผลกำไร ก็จะจัดสรรกำไรสุทธิส่วนหนึ่งเป็นเงินปันผลแก่สมาชิกตามสัดส่วนการถือครองหุ้น อัตราเงินปันผลของ สอ.มม. ในแต่ละปีจะไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับผลประกอบการ ทำให้ต้นทุนเงินทุนในส่วนนี้ไม่เท่ากันในแต่ละปี

ด้วยเหตุนี้ ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นของ สอ.มม. ปีพ.ศ. 2544 จะเท่ากับอัตราเงินปันผลในปีนั้นซึ่งก็คือร้อยละ 8.25 โดยจะต้องนำมาถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างมูลค่าทุนเรือนหุ้นทั้งหมด (รายการทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) กับแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมด (รายการรวมหนี้สินและทุนในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) เพื่อปรับอัตราเงินปันผลดังกล่าวให้เป็นต้นทุนที่ถูกต้อง แสดงวิธีการคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 & \text{ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นของสอ.มม.ปี 2544 (ร้อยละ)} \\
 &= \frac{\text{มูลค่าทุนเรือนหุ้นทั้งหมดในปี 2544}}{\text{แหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{อัตราเงินปันผลปี 2544} \\
 &= \frac{2,148,569,250.00}{9,141,135,857.79} \times 8.25 \\
 &= 1.94
 \end{aligned}$$

สำหรับการคำนวณต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2545-2548 ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณทั้งหมดได้ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18

ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	รายการ	หน่วย : ร้อยละ		
		(1)	(2)	(3) = (1) x (2)
		อัตราเงินปันผล	สัดส่วนของทุนเรือนหุ้นต่อหนี้สินและทุน	ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้น
2544		8.25	2,148,569,250.00 9,141,135,857.79	1.94
2545		7.50	2,447,643,530.00 9,551,805,274.73	1.92
2546		7.50	2,788,506,450.00 11,210,304,921.80	1.87
2547		7.25	3,189,444,940.00 12,377,034,498.50	1.87
2548		7.25	3,705,479,470.00 13,554,745,587.53	1.98

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.18 บอกให้ทราบว่าต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นของสอ.มม. มีแนวโน้มลดลงตามอัตราเงินปันผลที่ลดลง โดยในปีพ.ศ. 2548 สอ.มม.มีต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นสูงขึ้น แม้ว่าอัตราเงินปันผลที่จ่ายจะเท่ากับปีพ.ศ. 2547 ซึ่งสะท้อนว่าสหกรณ์ต้องแบกรับต้นทุนเงินทุนส่วนนี้มากขึ้นกว่าเดิม

2. ทุนสำรองและทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ ต้นทุนของเงินทุนสำรองและทุนสะสมในที่นี่กำหนดให้เท่ากับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปีโดยเฉลี่ย เพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์การดำเนินนโยบายระยะยาวของ สอ.มม. ที่กำหนดไว้เป็นช่วงระยะเวลา 5 ปี ในขณะที่ พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542 ก็ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องดำรงเงินทุนสำรองและทุนสะสมไว้เพื่อความมั่นคงและมีเสถียรภาพของสหกรณ์ โดยเงินทุนดังกล่าวไม่สามารถนำไปแบ่งแยกได้ ต้องดำรงไว้ตามกฎหมายจนกว่าสหกรณ์จะเลิกกิจการ ในทางเศรษฐศาสตร์ จึงถือว่าเงินทุนดังกล่าวเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวและมีต้นทุนค่าเสียโอกาส ทำให้ต้องคิดต้นทุนในส่วนนี้ด้วยเพื่อจะได้ทราบต้นทุนเงินทุนที่ถูกต้อง

ต้นทุนเงินทุนสำรองและทุนสะสมของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2544 จะเท่ากับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะเวลา 5 ปีของปีพ.ศ. 2544 โดยเฉลี่ยซึ่งเท่ากับร้อยละ 4.25¹ โดยนำอัตราผลตอบแทนดังกล่าวมาถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างปริมาณเงินทุนสำรองและทุนสะสมทั้งหมด (รายการทุนสำรองและทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) กับแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมด (รายการรวมหนี้สินและทุนในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) เพื่อจะได้ตัวเลขต้นทุนเงินทุนที่ถูกต้อง โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

ต้นทุนเงินทุนสำรองและทุนสะสมของสอ.มม.ปี 2544 (ร้อยละ)

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{เงินทุนสำรองและทุนสะสมทั้งหมดในปี 2544}}{\text{แหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปี ปี 2544} \\
 &= \frac{297,455,184.90}{9,141,135,857.79} \times 4.25 \\
 &= 0.14
 \end{aligned}$$

สำหรับการคำนวณต้นทุนเงินทุนสำรองและทุนสะสมของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2545-2548 ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณทั้งหมดได้ดังตารางที่ 4.19

---

¹ ค่าเฉลี่ยของอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปีตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก จ. (น.131).

ตารางที่ 4.19

ต้นทุนเงินทุนสำรองและทุนสะสมของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

		หน่วย : ร้อยละ		
พ.ศ.	รายการ	(1)	(2)	(3) = (1) x (2)
		อัตราผลตอบแทนพันธบัตร รัฐบาล 5 ปี	สัดส่วนของทุนสำรองและ ทุนสะสมต่อหนี้สินและทุน	ต้นทุนเงินทุนสำรอง และทุนสะสม
			297,455,184.90	
2544		4.25	<u>9,141,135,857.79</u>	0.14
			355,334,372.23	
2545		3.31	<u>9,551,805,274.73</u>	0.12
			421,821,098.30	
2546		2.26	<u>11,210,304,921.80</u>	0.08
			489,339,082.00	
2547		3.41	<u>12,377,034,498.50</u>	0.13
			599,761,051.44	
2548		4.45	<u>13,554,745,587.53</u>	0.20

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่าต้นทุนเงินทุนสำรองและทุนสะสมของสอ.มม. มีทิศทางเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปี โดยลดลงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2546 ก่อนที่จะปรับตัวเพิ่มขึ้นในปีพ.ศ. 2547-2548

3. กำไรสุทธิประจำปี ต้นทุนของเงินกำไรสุทธิประจำปีก็คือค่าเสียโอกาสจากการจัดสรรกำไรสุทธิดังกล่าวไปเป็นเงินทุนสำรองและทุนสะสมในรูปแบบต่าง ๆ นั้นเอง เนื่องจากกำไรสุทธิทั้งหมดของ สอ.มม. จะจ่ายกลับคืนให้แก่สมาชิกในรูปของเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนดอกเบี้ยเงินกู้เสียส่วนมาก อีกทั้งยังจัดสรรเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์และเงินบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามข้อบังคับส่วนหนึ่งด้วย เงินที่เหลือเป็นทุนสำรองและทุนสะสมนั้นจึงมีต้นทุนค่าเสียโอกาสเช่นเดียวกับแหล่งเงินทุนข้อที่ 2

ต้นทุนเงินกำไรสุทธิประจำปีของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2544 จึงคิดเฉพาะในส่วนที่จัดสรรเป็นทุนสำรองและทุนสะสมเท่านั้น โดยกำหนดให้เท่ากับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปีโดยเฉลี่ยของปีพ.ศ. 2544 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 4.25 และนำมาถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างเงินกำไรสุทธิที่จัดสรรเป็นทุนสำรองและทุนสะสมทั้งหมดในปีพ.ศ. 2544 กับแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมด เพื่อจะได้ทราบต้นทุนของเงินทุนส่วนนี้ โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

ต้นทุนเงินกำไรสุทธิประจำปีของสอ.มม.ปี 2544 (ร้อยละ)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิที่จัดสรรเป็นทุนสำรองและทุนสะสมในปี 2544}}{\text{แหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลปี 2544}$$

$$= \frac{65,443,898.33}{9,141,135,857.79} \times 4.25$$

$$= 0.03$$

สำหรับการคำนวณต้นทุนเงินกำไรสุทธิประจำปีของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2545-2548 ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณทั้งหมดได้ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20

ต้นทุนเงินกำไรสุทธิประจำปีของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	รายการ	หน่วย : ร้อยละ		
		(1) อัตราผลตอบแทนพันธบัตร รัฐบาล 5 ปี	(2) สัดส่วนของกำไรสุทธิที่จัดสรรเป็นทุน สำรองและทุนสะสมต่อหนี้สินและทุน	(3) = (1) x (2) ต้นทุนเงินกำไรสุทธิ ประจำปี
2544		4.25	65,443,898.33 9,141,135,857.79	0.03
2545		3.31	74,053,476.07 9,551,805,274.73	0.03
2546		2.26	73,187,987.70 11,210,304,921.80	0.01
2547		3.41	90,697,880.44 12,377,034,498.50	0.02
2548		4.45	61,834,655.64 13,554,745,587.53	0.02

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.20 บอกให้ทราบว่าต้นทุนเงินกำไรสุทธิประจำปีของสอ.มม. มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปี โดยค่อยๆลดลงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2546 ก่อนที่จะปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปีพ.ศ. 2547-2548

4. กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น กำหนดให้ไม่คิดต้นทุนของเงินทุนในส่วนนี้ เนื่องจากเป็นเงินที่สหกรณ์ยังไม่ได้รับมาจริงๆ แต่เป็นส่วนต่างระหว่างราคาทุนและมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ระยะสั้นที่อยู่ในความต้องการของตลาด ซึ่งถือเป็นค่าเผื่อการปรับมูลค่าเงินลงทุนในทางบัญชีในงบการเงินของสหกรณ์ ต้นทุนของแหล่งที่มาเงินทุนในข้อนี้ของ สอ.มม. จึงเท่ากับศูนย์

5. เงินรับฝาก ต้นทุนของเงินรับฝากก็คืออัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากที่สหกรณ์จ่ายให้กับสมาชิก การคิดต้นทุนของเงินรับฝากทั้งหมดในปีพ.ศ. 2544 ทำได้โดยนำอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากเฉลี่ยในปีพ.ศ. 2544 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 3.71 มาถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างปริมาณเงินรับฝากทั้งหมด (รายการเงินรับฝากด้านหนี้สินในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) กับแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมด (รายการรวมหนี้สินและทุนในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) ก็จะได้ตัวเลขต้นทุนของเงินทุนส่วนนี้ โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

ต้นทุนเงินรับฝากของสอ.มม.ปี 2544 (ร้อยละ)

$$= \frac{\text{ปริมาณเงินรับฝากทั้งหมดในปี 2544}}{\text{แหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเงินฝากปี 2544}$$

$$= \frac{6,320,037,052.67}{9,141,135,857.79} \times 3.71$$

$$= 2.56$$

สำหรับการคำนวณต้นทุนเงินรับฝากของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2545-2548 ใช้หลักเกณฑ์และขั้นตอนเดียวกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณได้ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21

ต้นทุนเงินรับฝากของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	รายการ	หน่วย : ร้อยละ		
		(1)	(2)	(3) = (1) x (2)
		อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	สัดส่วนของเงินรับฝากต่อหนี้สินและทุน	ต้นทุนเงินรับฝาก
2544		3.71	6,320,037,052.67	2.56
			9,141,135,857.79	
2545		3.13	6,335,262,285.83	2.08
			9,551,805,274.73	
2546		2.63	7,501,393,518.44	1.76
			11,210,304,921.80	
2547		2.25	8,133,883,266.96	1.48
			12,377,034,498.50	
2548		2.41	8,055,654,702.91	1.43
			13,554,745,587.53	

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.21 บอกให้ทราบว่าต้นทุนเงินรับฝากของสอ.มม. มีทิศทางเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากทั่วเฉลี่ยของสหกรณ์ โดยมีค่าลดลงเรื่อยๆตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในปีพ.ศ. 2548 จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ก็ไม่ทำให้ต้นทุนเงินทุนเพิ่มขึ้นตาม เนื่องจากสัดส่วนของเงินรับฝากต่อหนี้สินและทุนลดลงมาก

6. เงินกู้ยืม ต้นทุนของเงินกู้ยืมก็คืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่สหกรณ์จ่ายให้แก่เจ้าหนี้สำหรับ สอ.มม. มีต้นทุนในส่วนนี้น้อยมาก เนื่องจากมีปริมาณเงินหมุนเวียนค่อนข้างมากอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกด้วยการกู้ยืมสักเท่าใด โดยในปีพ.ศ. 2544 และ 2545 สอ.มม. ไม่มีเงินกู้ยืมคงเหลืออยู่เลย ณ วันสิ้นปี อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 เป็นต้นมาพบว่า สอ.มม. มีเงินกู้ยืมคงเหลือเมื่อถึงวันสิ้นปี จึงสามารถคำนวณต้นทุนเงินกู้ยืมโดยวิธีถ่วงน้ำหนักได้ดังนี้

ต้นทุนเงินกู้ยืมของสอ.มม.ปี 2546 (ร้อยละ)

$$= \frac{\text{ปริมาณเงินกู้ยืมคงเหลือในปี 2546}}{\text{แหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมดในปี 2546}} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมปี 2546}$$

$$= \frac{1,103,182.76}{11,210,304,921.80} \times 2.07$$

$$= 0.00$$

สำหรับการคำนวณต้นทุนเงินกู้ยืมของสอ.มม. ในปีพ.ศ. 2547-2548 ใช้หลักเกณฑ์และขั้นตอนเดียวกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณได้ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22
ต้นทุนเงินกู้ยืมของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	รายการ	หน่วย : ร้อยละ		
		(1) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมถัวเฉลี่ย	(2) สัดส่วนของเงินกู้ยืมต่อหนี้สินและทุน	(3) = (1) x (2) ต้นทุนเงินกู้ยืม
			0	0
2544		5.79	9,141,135,857.79	0
			0	0
2545		5.23	9,551,805,274.73	0
			1,103,182.76	0.00
2546		4.43	11,210,304,921.80	0.00
			569,826.54	0.00
2547		4.05	12,377,034,498.50	0.00
			594,196,826.92	0.19
2548		4.23	13,554,745,587.53	

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.22 บอกให้ทราบว่าต้นทุนเงินกู้ยืมของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546-2547 มีค่าน้อยมาก เนื่องจากสอ.มม. มีเงินกู้ยืมคงเหลือในวันสิ้นปีน้อยมากเมื่อเทียบกับหนี้สินและทุนทั้งหมดก่อนที่ในปีพ.ศ. 2548 ต้นทุนเงินทุนส่วนนี้จะเพิ่มขึ้นเนื่องจาก สอ.มม. มีเงินกู้ยืมคงเหลือในรูปของเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นจำนวนมาก

7. หนี้สินอื่น ต้นทุนของหนี้สินอื่นสำหรับสหกรณ์ก็คือต้นทุนในรายการที่เกี่ยวข้องกับเงินสำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่ เงินสำรองค่าชดเชย และเงินกองทุนสวัสดิการต่างๆ 6 กองทุนในงบดุล เนื่องจากเงินทุนดังกล่าวเป็นเงินคงเหลือที่สะสมมาทุกปีหลังจากจัดสรรให้สมาชิกในแต่ละปี จึงต้องคิดต้นทุนค่าเสียโอกาสสำหรับเงินทุนส่วนนี้ด้วย โดยกำหนดให้ใช้อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล

เป็นต้นทุนของเงินทุนดังกล่าว เพราะเงินสำรองและเงินกองทุนสวัสดิการถือเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวเช่นเดียวกับทุนสำรองและทุนสะสมฯ

การคำนวณต้นทุนหนี้สินอื่นของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2544 สามารถคำนวณได้โดยนำอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลระยะ 5 ปีโดยเฉลี่ยของปีพ.ศ. 2544 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.25 มาถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างปริมาณเงินทุนหนี้สินอื่นทั้งหมด (รายการเงินสำรองบำนาญเจ้าหน้าที่สำรองค่าชดเชย และเงินกองทุนสวัสดิการ 6 กองทุนในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) กับแหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมด (รายการรวมหนี้สินและทุนในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) ดังวิธีการข้างล่าง

ต้นทุนเงินหนี้สินอื่นของสอ.มม.ปี 2544 (ร้อยละ)

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{ปริมาณหนี้สินอื่นทั้งหมดในปี 2544}}{\text{แหล่งที่มาของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{ต้นทุนหนี้สินอื่นปี 2544} \\
 &= \frac{127,722,869.94}{9,141,135,857.79} \times 4.25 \\
 &= 0.06
 \end{aligned}$$

สำหรับการคำนวณต้นทุนหนี้สินอื่นของ สอ.มม. ในช่วงปีพ.ศ. 2545 - 2548 ใช้หลักเกณฑ์และขั้นตอนเดียวกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณทั้งหมดได้ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23
 ต้นทุนหนี้สินอื่นของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	รายการ	หน่วย : ร้อยละ		
		(1) อัตราผลตอบแทนพันธบัตร รัฐบาล 5 ปี	(2) สัดส่วนของเงินหนี้สินอื่น ต่อหนี้สินและทุน	(3) = (1) x (2) ต้นทุนเงินหนี้สินอื่น
2544		4.25	127,722,869.94 ----- 9,141,135,857.79	0.06
2545		3.31	148,261,441.59 ----- 9,551,805,274.73	0.05
2546		2.26	184,644,216.13 ----- 11,210,304,921.80	0.04
2547		3.41	217,055,572.51 ----- 12,377,034,498.50	0.06
2548		4.45	229,455,784.51 ----- 13,554,745,587.53	0.08

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นว่าต้นทุนหนี้สินอื่นของสอ.มม. มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลอายุ 5 ปี โดยค่อยๆลดลงตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2546 ก่อนที่จะปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปีพ.ศ. 2547-2548

หลังจากที่วิเคราะห์ต้นทุนเงินทุนถ่วงน้ำหนักในแต่ละประเภทของแหล่งที่มาของเงินทุนแล้ว ก็จะต้องคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานเข้าไปด้วย เพื่อจะได้ทราบถึงต้นทุนการบริหารเงินทุนทั้งหมดของสหกรณ์อย่างครบถ้วน โดยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่นำมาคิดนั้นเป็นค่าใช้จ่ายหลังจากหักรายการดอกเบี้ยจ่ายทั้งหมดออกไปแล้ว ต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงานของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2544 สามารถคำนวณได้ดังนี้

ต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงานสอ.มม.ปี 2544 (ร้อยละ)

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั้งหมดปี 2544}}{\text{หนี้สินและทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times 100 \\
 &= \frac{31,942,137.16}{9,141,135,857.79} \times 100
 \end{aligned}$$

$$= 0.35$$

สำหรับการคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงานของ สอ.มม. ในช่วงปีพ.ศ. 2545 - 2548 ใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณได้ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24

ต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	รายการ	(1) ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน(บาท)	(2) หนี้สินและทุนทั้งหมด(บาท)	(3) = (1) / (2) x 100 ต้นทุนดำเนินงาน (ร้อยละ)
2544		31,942,137.16	8,896,669,355.46	0.35
2545		40,123,343.02	9,290,698,648.46	0.42
2546		53,686,516.14	10,907,524,497.01	0.48
2547		69,316,775.48	12,034,437,502.50	0.56
2548		70,097,858.32	13,188,392,149.50	0.52

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.24 บอกให้ทราบว่าต้นทุนค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสอ.มม. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2547 ก่อนที่จะลดลงเล็กน้อยในปีพ.ศ. 2548 ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องดังกล่าวเกิดจากค่าบริหารกองทุนส่วนบุคคลและค่าสัมมนาฝึกอบรมที่เพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ²

เมื่อนำต้นทุนเงินทุนแต่ละประเภทมารวมกัน ก็จะทราบถึงต้นทุนเงินทุนทั้งหมดของ สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.25

² ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในภาคผนวก ข (น.125).

ตารางที่ 4.25
ต้นทุนเงินทุนทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

รายการ	หน่วย : ร้อยละ				
	2544	2545	2546	2547	2548
1. ทุนเรือนหุ้น	1.94	1.92	1.87	1.87	1.98
2. ทุนสำรองและทุนสะสม	0.14	0.12	0.08	0.13	0.20
3. กำไรสุทธิประจำปี	0.03	0.03	0.01	0.02	0.02
4. กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	-	-	-	-	-
5. เงินรับฝาก	2.56	2.08	1.76	1.48	1.43
6. เงินกู้ยืม	-	-	0.00	0.00	0.19
7. หนี้สินอื่น	0.06	0.05	0.04	0.06	0.08
8. ต้นทุนการดำเนินงาน	0.35	0.42	0.48	0.56	0.52
รวม	5.08	4.62	4.24	4.12	4.42
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		(9.06)	(8.23)	(2.83)	7.28

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.25 บอกให้ทราบว่าต้นทุนเงินทุนทั้งหมดของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2547 มีทิศทางลดลง อันเป็นผลมาจากแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง ส่งผลให้ต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากซึ่งเป็นต้นทุนที่มีสัดส่วนรวมกันมากที่สุดเมื่อเทียบกับต้นทุนเงินทุนทั้งหมดลดลงตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ในปีพ.ศ. 2548 ต้นทุนเงินทุนโดยรวมของสอ.มม. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของต้นทุนเงินทุนเรือนหุ้นและเงินกู้ยืมเป็นสำคัญ

4.4 ผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

การวิเคราะห์หาอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 ใช้แนวคิดอัตราผลตอบแทนถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Rate of Return : WARR) โดยคำนวณได้จากโครงสร้างทางใช้ไปของเงินทุน (Uses of Funds) แต่ละประเภทดังนี้

1. เงินสดและเงินฝากธนาคาร ผลตอบแทนที่ได้รับจากการนำเงินไปเก็บไว้ในรูปของเงินสดและเงินฝากธนาคารคือดอกเบี้ยเงินฝาก เพราะฉะนั้น อัตราผลตอบแทนจากเงินสดและเงินฝากธนาคารของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2544 จึงเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารถ่วงน้ำหนักในปี พ.ศ. 2544 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 2.89 ถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างปริมาณเงินสดและเงินฝากธนาคาร

ทั้งหมด (รายการเงินสดและเงินฝากธนาคารด้านสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) กับทางใช้ไปของเงินทุนทั้งหมด (รายการรวมสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) แสดงผลการคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} & \text{อัตราผลตอบแทนจากเงินสดและเงินฝากธนาคารของสอ.มม. ปี 2544 (ร้อยละ)} \\ &= \frac{\text{เงินสดและเงินฝากธนาคารปี 2544}}{\text{แหล่งใช้ไปของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารปี 2544} \\ &= \frac{986,269,284.00}{9,141,135,857.79} \times 2.89 \\ &= 0.31 \end{aligned}$$

สำหรับการคำนวณอัตราผลตอบแทนเงินสดและเงินฝากธนาคารของ สอ.มม. ในช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2548 ใช้หลักเกณฑ์และขั้นตอนเดียวกันกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณทั้งหมดได้ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26

อัตราผลตอบแทนเงินสดและเงินฝากธนาคารของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544- 2548

พ.ศ.	รายการ	หน่วย : ร้อยละ		
		(1) อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ธนาคารโดยเฉลี่ย	(2) สัดส่วนเงินสดและเงินฝากธนาคาร ต่อสินทรัพย์รวม	(3) = (1) x (2) อัตราผลตอบแทน เงินสดและเงินฝากธนาคาร
2544		2.89	986,269,284.00 9,141,135,857.79	0.31
2545		2.27	708,191,489.28 9,551,805,274.73	0.17
2546		1.44	622,085,555.78 11,210,304,921.80	0.08
2547		1.04	262,084,138.22 12,377,034,498.50	0.02
2548		1.58	193,238,749.47 13,554,745,587.53	0.02

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.26 บอกให้ทราบว่าอัตราผลตอบแทนจากเงินสดและเงินฝากธนาคารของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากโดยเฉลี่ยปรับตัวลดลงและปริมาณเงินที่ สอ.มม. นำไปฝากธนาคารลดลงทุกปี

2. เงินฝากชุมชนมุสลิมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) และเงินฝากสหกรณ์อื่น ผลตอบแทนที่ได้รับจากทางใช้ไปของเงินทุนประเภทนี้ก็คือดอกเบี้ยเงินฝากเช่นเดียวกัน ดังนั้นอัตราผลตอบแทนที่ สอ.มม. ได้รับจากเงินฝากชุมชนมุสลิมและสหกรณ์อื่นในปีพ.ศ. 2544 จึงหาได้จากการนำค่าเฉลี่ยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของชสอ.และสหกรณ์อื่นในปีพ.ศ. 2544 มาถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างปริมาณเงินฝากชุมชนมุสลิมและสหกรณ์อื่นทั้งหมด (รายการเงินฝากชุมชนมุสลิมและเงินฝากสหกรณ์อื่นด้านสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) กับทางใช้ไปของเงินทุนทั้งหมด (รายการรวมสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) ได้ผลการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned}
 & \text{อัตราผลตอบแทนจากเงินฝากชุมชนมุสลิมและสหกรณ์อื่นของสอ.มม. ปี 2544 (ร้อยละ)} \\
 &= \frac{\text{เงินฝากชุมชนมุสลิมและสหกรณ์อื่นปี 2544}}{\text{แหล่งใช้ไปของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{อัตราผลตอบแทนปี 2544} \\
 &= \frac{315,000,000.00}{9,141,135,857.79} \times 3.93 \\
 &= 0.14
 \end{aligned}$$

สำหรับการคำนวณอัตราผลตอบแทนเงินฝากชุมชนมุสลิมและเงินฝากสหกรณ์อื่นของ สอ.มม. ในช่วงปีพ.ศ. 2545 - 2548 ใช้หลักเกณฑ์และขั้นตอนเดียวกันกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณทั้งหมดได้ดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27

อัตราผลตอบแทนเงินฝากชสอ.และสหกรณ์อื่นของสอ.มม.ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544 -2548

พ.ศ.	รายการ	หน่วย : ร้อยละ		
		(1) อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ชสอ.และสหกรณ์อื่นถัวเฉลี่ย	(2) สัดส่วนเงินฝากชสอ.และ สหกรณ์อื่นต่อสินทรัพย์รวม	(3) = (1) x (2) อัตราผลตอบแทนเงินฝาก ชสอ.และสหกรณ์อื่น
			315,000,000.00	
2544		3.93	9,141,135,857.79	0.14
2545		3.49	345,350,684.93	0.13
			9,551,805,274.73	
2546		3.03	460,000,000.00	0.12
			11,210,304,921.80	
2547		2.76	80,000,000.00	0.02
			12,377,034,498.50	
2548		3.25	0	0
			13,554,745,587.53	

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.27 บอกให้ทราบว่าอัตราผลตอบแทนจากเงินฝากชสอ.และสหกรณ์อื่นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆจนเท่ากับศูนย์ ทั้งนี้เนื่องจากแนวโน้มอัตราผลตอบแทนที่เริ่มลดลง รวมทั้งการที่ สอ.มม. นำเงินไปลงทุนในช่องทางอื่นๆ เช่น พันธบัตร หุ้นกู้ ฯลฯ มากขึ้น ทำให้เหลือเงินไปฝากชสอ.และสหกรณ์อื่นลดลง

3. เงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาว อัตราผลตอบแทนที่สหกรณ์ได้รับจากการลงทุนใน หลักทรัพย์ทั้งระยะสั้นและระยะยาวสามารถหาได้จากรายได้ผลตอบแทนและกำไรจากการลงทุน ทั้งหมดในงบกำไรขาดทุนประจำปีเปรียบเทียบกับปริมาณเงินลงทุนทั้งหมดของสหกรณ์ในปีนั้น อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนของ สอ.มม. ในปีพ.ศ. 2544 สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 & \text{อัตราผลตอบแทนเงินลงทุนทั้งหมดของสอ.มม. ปี 2544 (ร้อยละ)} \\
 & = \frac{\text{ผลตอบแทนจากเงินลงทุนทั้งหมดในปี 2544}}{\text{ปริมาณเงินลงทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times 100 \\
 & = \frac{248,912,539.13}{4,810,700,198.60} \times 100
 \end{aligned}$$

$$= 5.17$$

เมื่อได้อัตราผลตอบแทนเงินลงทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาวของ สอ.มม.ปี 2544 แล้ว จึงนำมาถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างปริมาณเงินลงทุนทั้งหมด (รายการเงินลงทุนระยะสั้นและเงินลงทุนระยะยาวด้านสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) กับแหล่งใช้ไปของเงินทุนทั้งหมด (รายการรวมสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) เพื่อจะได้ทราบถึงอัตราผลตอบแทนของเงินทุนที่ถูกต้อง โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนทั้งหมดของ สอ.มม. ปี 2544 (ร้อยละ)

$$= \frac{\text{เงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาวปี 2544}}{\text{แหล่งใช้ไปของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{อัตราผลตอบแทนปี 2544}$$

$$= \frac{4,810,700,198.60}{9,141,135,857.79} \times 5.17$$

$$= 2.72$$

สำหรับการคำนวณอัตราผลตอบแทนเงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาวของ สอ.มม. ในช่วงปีพ.ศ. 2545 - 2548 ใช้หลักเกณฑ์และขั้นตอนเดียวกันกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณทั้งหมดได้ดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28

อัตราผลตอบแทนเงินลงทุนทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ.2544-2548

หน่วย : ร้อยละ

พ.ศ.	รายการ	(1) อัตราผลตอบแทนที่ได้รับ โดยเฉลี่ยจากการลงทุน	(2) สัดส่วนเงินลงทุนทั้งหมด ต่อสินทรัพย์รวม	(3) = (1) x (2) อัตราผลตอบแทนเงินลงทุน
2544		5.17	4,810,700,198.60 9,141,135,857.79	2.72
2545		5.57	4,814,609,307.62 9,551,805,274.73	2.81
2546		4.80	5,325,640,728.07 11,210,304,921.80	2.28
2547		5.06	5,998,368,357.07 12,377,034,498.50	2.45
2548		4.91	6,033,178,315.47 13,554,745,587.53	2.18

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.28 บอกให้ทราบว่าอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนทั้งหมดของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีการเปลี่ยนแปลงที่ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับอัตราผลตอบแทนในปีนั้นๆ ทั้งนี้ การที่ สอ.มม. นำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์เพิ่มขึ้นทุกปีและอัตราผลตอบแทนเงินลงทุนดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยต่อปีค่อนข้างสูง ส่งผลให้อัตราผลตอบแทนที่ สอ.มม. ได้รับในแต่ละปีมีสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับการลงทุนในรูปแบบอื่น

4. เงินให้กู้แก่สมาชิก ผลตอบแทนที่ได้รับจากทางใช้ไปของเงินทุนประเภทนี้คือดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ ดังนั้น อัตราผลตอบแทนที่สหกรณ์ได้รับจากเงินให้กู้แก่สมาชิกในปีพ.ศ. 2544 จึงหาได้จากการนำอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แก่สมาชิกในปีพ.ศ. 2544 มาถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างปริมาณเงินให้กู้แก่สมาชิกทั้งหมด (รายการลูกหนี้เงินกู้ปกติระยะสั้นและระยะยาวด้านสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) กับทางใช้ไปของเงินทุนทั้งหมด (รายการรวมสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) แสดงผลการคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 & \text{อัตราผลตอบแทนจากเงินให้กู้แก่สมาชิกทั้งหมดของสอ.มม. ปี 2544 (ร้อยละ)} \\
 &= \frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้ปกติระยะสั้นและระยะยาวปี 2544}}{\text{แหล่งใช้ไปของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สมาชิกปี 2544} \\
 &= \frac{1,501,580,703.00}{9,141,135,857.79} \times 7.35 = 1.21
 \end{aligned}$$

สำหรับการคำนวณอัตราผลตอบแทนเงินให้กู้แก่สมาชิกของ สอ.มม. ในช่วงปีพ.ศ. 2545 - 2548 ใช้หลักเกณฑ์และขั้นตอนเดียวกันกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณทั้งหมดได้ ดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29

อัตราผลตอบแทนเงินให้กู้แก่สมาชิกของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

		หน่วย : ร้อยละ		
พ.ศ.	รายการ	(1) อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ แก่สมาชิกถัวเฉลี่ย	(2) สัดส่วนเงินให้กู้แก่สมาชิก ต่อสินทรัพย์รวม	(3) = (1) x (2) อัตราผลตอบแทน เงินให้กู้แก่สมาชิก
2544		7.35	<u>1,501,580,703.00</u> 9,141,135,857.79	1.21
2545		6.60	<u>1,543,656,455.00</u> 9,551,805,274.73	1.07
2546		5.85	<u>1,617,793,925.00</u> 11,210,304,921.80	0.84
2547		5.50	<u>1,754,761,615.00</u> 12,377,034,498.50	0.78
2548		5.57	<u>1,976,101,949.00</u> 13,554,745,587.53	0.81

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.29 บอกให้ทราบว่าอัตราผลตอบแทนจากเงินให้กู้แก่สมาชิกของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2547 มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยในตลาดลดลง ทำให้ สอ.มม. ต้องปรับอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวลงด้วย อย่างไรก็ตาม จากแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยที่เริ่มสูงขึ้นนับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 ทำให้ในปีพ.ศ. 2548 สอ.มม. ได้รับอัตราผลตอบแทนจากเงินให้กู้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

5. เงินให้กู้สหกรณ์อื่น ผลตอบแทนที่ได้รับจากทางใช้ไปของเงินทุนประเภทนี้ก็คือ ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ อัตราผลตอบแทนที่สหกรณ์ได้รับจากเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นในปีพ.ศ. 2544 จึงหาได้จากการนำอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แก่สหกรณ์อื่นถัวเฉลี่ยในปีพ.ศ. 2544 มา ถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนระหว่างปริมาณเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นทั้งหมด (รายการลูกหนี้เงินกู้สหกรณ์อื่นระยะสั้นและระยะยาวด้านสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) กับทางใช้ไปของเงินทุนทั้งหมด (รายการรวมสินทรัพย์ในงบดุลของ สอ.มม. ปี 2544) ได้ผลการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned}
 & \text{อัตราผลตอบแทนจากเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นทั้งหมดของสอ.มม. ปี 2544 (ร้อยละ)} \\
 &= \frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้สหกรณ์อื่นระยะสั้นและระยะยาวปี 2544}}{\text{แหล่งใช้ไปของเงินทุนทั้งหมดในปี 2544}} \times \text{อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สหกรณ์อื่นปี 2544} \\
 &= \frac{1,454,530,000.00}{9,141,135,857.79} \times 5.57 \\
 &= 0.89
 \end{aligned}$$

สำหรับการคำนวณอัตราผลตอบแทนเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นของ สอ.มม. ในช่วงปีพ.ศ. 2545 - 2548 ใช้หลักเกณฑ์และขั้นตอนเดียวกันกับวิธีการข้างต้น สามารถสรุปผลการคำนวณทั้งหมดได้ดังตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30

อัตราผลตอบแทนเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544 -2548

หน่วย : ร้อยละ

รายการ พ.ศ.	(1) อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ สหกรณ์อื่นถัวเฉลี่ย	(2) สัดส่วนเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น ต่อหนี้สินรวม	(3) = (1) x (2) อัตราผลตอบแทน เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น
2544	5.57	1,454,530,000.00 9,141,135,857.79	0.89
2545	4.75	2,046,243,232.87 9,551,805,274.73	1.02
2546	4.25	3,100,340,000.00 11,210,304,921.80	1.18
2547	4.00	4,180,950,000.00 12,377,034,498.50	1.35
2548	4.23	5,229,880,000.00 13,554,745,587.53	1.63

ที่มา : สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ตารางที่ 4.30 บอกให้ทราบว่าอัตราผลตอบแทนจากเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าทิศทางของอัตราดอกเบี้ยการให้สินเชื่อจะปรับตัวลดลง ทั้งนี้ เนื่องจากสัดส่วนเงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่นต่อสินทรัพย์รวมของสอ.มม. เพิ่มขึ้นสูงมากในแต่ละปีนั่นเอง

6. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับและลูกหนี้อื่น กำหนดให้ไม่คิดอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงจากการบริหารเงินทุนประเภทนี้ เนื่องจากรายการดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับในงบดุลของ สอ.มม. ถือเป็นรายได้ดอกเบี้ยที่สหกรณ์จะได้รับอย่างแน่นอนในอนาคตเมื่อสามารถทำการเรียกเก็บเงินงวดชำระหนี้และส่งใบเสร็จออกไปเพื่อหักเงินเดือน ณ ที่จ่ายตามหน่วยงานต่างๆจากสมาชิกและสหกรณ์อื่นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ การติดต่อขอกู้เงินจาก สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 หากดำเนินการหลังจากวันที่ 5 ของแต่ละเดือน สหกรณ์จะเรียกเก็บหรือหักเงินเดือนสมาชิกเพื่อชำระหนี้ในเดือนถัดไป จึงต้องระบุรายได้ดอกเบี้ยดังกล่าวเป็นเงินค้างรับในทางบัญชี เพราะสหกรณ์ยังไม่ได้รับเงินส่วนนี้เมื่อถึงวันครบกำหนดชำระหนี้ในแต่ละงวด แต่จะได้รับจริงๆในเดือนถัดไปซึ่งจะนำมานับเป็นรายได้ด้านดอกเบี้ยเงินให้กู้ในภายหลัง ด้วยเหตุนี้ ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับจึงไม่ถือเป็นต้นทุนหรือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของสหกรณ์

สำหรับรายการลูกหนี้อื่นอันได้แก่ ลูกหนี้ตัวแทนหักเงินส่ง ลูกหนี้เงินให้กู้สวัสดิการเจ้าหน้าที่ และลูกหนี้ซื้อขายหลักทรัพย์ต่างๆ จะไม่นำมาคิดหาผลตอบแทนด้วยเช่นกันเนื่องจากมีสัดส่วนเปรียบเทียบกับแหล่งใช้ไปของเงินทุนทั้งหมดน้อยมาก ทำให้ไม่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงโดยรวม

7. สินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น สินทรัพย์ถาวรซึ่งได้แก่รายการวัสดุคงเหลือ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิในงบดุล กำหนดให้ไม่คิดหาอัตราผลตอบแทน เนื่องจาก สอ.มม. ดำรงสินทรัพย์ประเภทนี้ไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานภายในองค์กรเป็นหลัก ไม่ได้นำไปแสวงหาผลตอบแทนจากภายนอก จึงไม่มีผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินชัดเจน เช่นเดียวกับสินทรัพย์อื่นอันประกอบไปด้วยรายการค้างรับต่างๆทางบัญชีซึ่งสหกรณ์จะได้รับในอนาคต ก็ไม่คิดหาอัตราผลตอบแทนจากเงินทุนด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุผลเดียวกันกับรายการดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับข้างต้น โดยให้ถือว่าอยู่ในรายได้อื่นๆของสหกรณ์แล้ว

เมื่อนำอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนแต่ละประเภทมารวมกัน ก็จะทราบถึงอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทั้งหมดของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) ในช่วงเวลาดังแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31

อัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ.2544-2548

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
1. เงินสดและเงินฝากธนาคาร	0.31	0.17	0.08	0.02	0.02
2. เงินฝากสอ.และสหกรณ์อื่น	0.14	0.13	0.12	0.02	-
3. เงินลงทุน	2.72	2.81	2.28	2.45	2.18
4. เงินให้กู้แก่สมาชิก	1.21	1.07	0.84	0.78	0.81
5. เงินให้กู้แก่สหกรณ์อื่น	0.89	1.02	1.18	1.35	1.63
6. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ+ ลูกหนี้อื่น	-	-	-	-	-
7. สินทรัพย์ถาวรและสินทรัพย์อื่น	-	-	-	-	-
รวม	5.27	5.20	4.50	4.62	4.64
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		(1.33)	(13.46)	2.67	0.43

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.31 บอกให้ทราบว่าอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทั้งหมดของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ.2544-2546 มีค่าลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง ในขณะที่

ปีพ.ศ. 2547-2548 อัตราผลตอบแทนดังกล่าวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยมีสาเหตุมาจากแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้นและผลตอบแทนจากเงินให้กู้แก่สมาชิกและสหกรณ์อื่นที่เพิ่มขึ้น

เมื่อนำผลรวมของอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนทั้งหมดมาเปรียบเทียบกับผลรวมของต้นทุนเงินทุนทั้งหมดในช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2544-2548 จะพบว่า สอ.มม. มีส่วนเหลือมหรือกำไรจากการบริหารเงินทุนมาโดยตลอด แสดงผลได้ดังตารางที่ 4.32 และภาพที่ 4.15

ตารางที่ 4.32

กำไรจากการบริหารเงินทุนของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

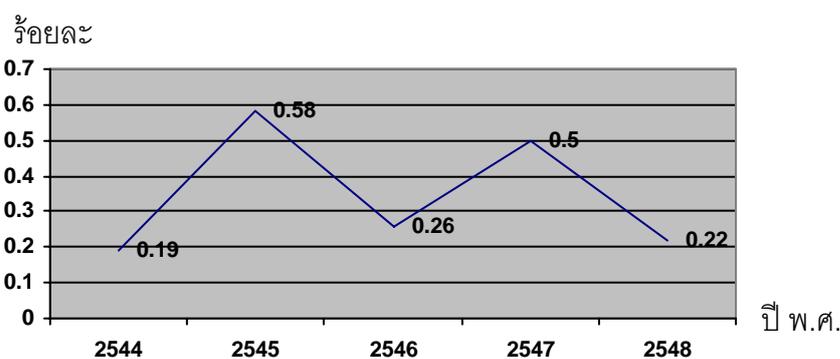
หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
อัตราผลตอบแทนทั้งหมด	5.27	5.20	4.50	4.62	4.64
ต้นทุนเงินทุนทั้งหมด	5.08	4.62	4.24	4.12	4.42
กำไรจากการบริหารเงินทุน	0.19	0.58	0.26	0.50	0.22
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง)		205.26	(55.17)	92.31	(56.00)

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาพที่ 4.15

กำไรจากการบริหารเงินทุนของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.32 และภาพที่ 4.15 บอกให้ทราบว่า กำไรจากการบริหารเงินทุนของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีลักษณะการเติบโตที่ไม่แน่นอนและมีแนวโน้มลดลง ถึงแม้ว่าอัตราผลตอบแทนจากการบริหารเงินทุนโดยรวมของสอ.มม. จะมีทิศทางเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 แต่ก็ถือว่ามีกำไรขยายตัวไม่สูงนัก ในขณะที่ต้นทุนเงินทุนโดยรวมแม้ว่าจะค่อยๆลดลงนับตั้งแต่ปีพ.ศ.

2544 แต่ในปีพ.ศ. 2548 ก็เพิ่มขึ้นมากกว่าอัตราการขยายตัวของอัตราผลตอบแทน ทั้งนี้เป็นเพราะการเพิ่มขึ้นของต้นทุนเงินทุนเรื้อนหุ้นและเงินกู้ยืม ในขณะที่อัตราผลตอบแทนจากเงินให้กู้แก่สมาชิกและสหกรณ์อื่นแม้ว่าจะเพิ่มขึ้น แต่อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งถือเป็นรายได้หลักของสอ.มม. กลับมีค่าลดลงโดยเฉลี่ย จึงทำให้กำไรที่ได้รับจากการบริหารเงินทุนไม่สูงมากนัก